

Keuringsreglement Naktuinbouw

als bedoeld in artikel 20 van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005

Derde gewijzigde druk 2018

Keuringsreglement Naktuinbouw

als bedoeld in artikel 20 van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005

Derde gewijzigde druk 2018

Keuringsreglement Naktuinbouw

als bedoeld in artikel 20 van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005

Vastgesteld door het bestuur van Naktuinbouw bij besluit nr. 2006/05, goedgekeurd door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit d.d. 28 november 2006 bij besluit TRCJZ/2006/3647, laatstelijk gewijzigd door het bestuur van Naktuinbouw op 2 juni 2017 bij besluit nr. 2017/03, goedgekeurd door de minister van Economische Zaken d.d. 22 september 2017 bij besluit DGAN-PAV/17104744

Inhoudsopgave

	Keuringsreglement	
Artikel 1	Begripsbepalingen	7
Artikel 2	Registratie	8
Artikel 3	Keuring en toezicht door Naktuinbouw	9
Artikel 4	Keuringsdocumenten, etiketten, labels, plombes en verpakingsopdruk	11
Artikel 5	Nacontroles door Naktuinbouw	12
Artikel 6	Instandhoudingscontrole	12
Artikel 7	Aanwijzingen directie / hoofd Keuringen	13
Artikel 8	Herkeuring	13
Artikel 9	Afkeuring	14
Artikel 10	Contractteelt	14
Artikel 11	Het in de handel brengen van veldgewassen	16
Artikel 12	Teeltmateriaal geproduceerd op een locatie gelegen binnen de Europese Unie	17
Artikel 13	Teeltmateriaal voor bestemmingen gelegen buiten de Europese Unie	17
Artikel 14	Openbaarmaking van de status van de leverancier	18
Artikel 15	Slotbepalingen	19
	Bijlagen	
Bijlage 1	Registratieformulier	20
Bijlage 2	als genoemd in artikel 3, lid 3	22
	Annex 1 – Lijst van boomsoorten en kunstmatige hybriden	28
	Annex 2 – Eisen te stellen aan teeltmateriaal en plantgoed knoflook	29
	Annex 3 – Eisen te stellen aan teeltmateriaal en plantgoed plantsjalotten	34
	Annex 4 – Eisen te stellen aan teeltmateriaal en plantgoed plantuitjes	41
Bijlage 3	Merken, sluitingen, stempels, plombes, etiketten, labels	49
	Leveranciersdocument	68
	Certificaat	72
Bijlage 4	Uniforme opdruk voor verpakkingen van zaadpartijen	74
Bijlage 5	Verklaring afgekeurd teeltmateriaal.	76
	Beleidsregel	
	Beleidsregel Naktuinbouw betreffende fruit-, groente- en siergewassen.	79
	A Fruitgewassen	81
	B Groentegewassen	86
	C Siergewassen (zowel in de sector bloemisterij- als in de sector boomkwekerij- gewassen	93

Begripsbepalingen

Artikel 1

Dit reglement neemt over de terminologie van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 (Stb. 2005, nr. 184) het Besluit van 8 december 2005, houdende regels met betrekking tot het in de handel brengen van teeltmateriaal (Besluit verhandeling teeltmateriaal) (Stb. 2005, nr. 654) en de Regeling van de minister van Economische Zaken van 16 januari 2006, nr. TRCJZ/2006/98, houdende regels met betrekking tot het in de handel brengen van teeltmateriaal (Regeling verhandeling teeltmateriaal) (Stcrt. 20 januari 2006, nr. 15, p. 16 e.v.).

Voorts wordt in dit reglement verstaan onder:

a. keuringsvoorschriften:

alle voorschriften, waaraan leverancier en teeltmateriaal moeten voldoen als neergelegd in hoofdstuk 6 van de Zaaizaad- en plantgoedwet, het Besluit verhandeling teeltmateriaal, de Regeling verhandeling teeltmateriaal en in dit reglement;

b. keuring:

de door Naktuinbouw officieel uitgeoefende preventieve controle en nacontrole van teeltmateriaal, certificering (als bedoeld in de handelsrichtlijnen) alsmede van de verrichtingen van de leverancier, die in de eerste plaats de taak heeft er voor te zorgen dat zijn teeltmateriaal in elke productiefase aan de keuringsvoorschriften voldoet, door middel van controle op herkomst van het teeltmateriaal, inspectie, bemonstering, toetsing en nacontrole;

c. afkeuren:

het vaststellen door Naktuinbouw dat teeltmateriaal niet aan de keuringsvoorschriften voldoet;

d. registratieformulier:

het door Naktuinbouw te verstrekken aanvraagformulier als bedoeld in artikel 4 van de Regeling verhandeling teeltmateriaal (Stcrt. 2006, nr. 15);

e. contractteelt:

teelt, waaronder begrepen vermeerderingsactiviteiten, al dan niet door middel van in vitro-technieken, waarbij vóór het planten, zaaien of in vitro-inbrengen door de leverancier een schriftelijke overeenkomst wordt aangegaan, waarbij de contractteler, onderscheidenlijk de vermeerderaar of het weefselkweeklaboratorium als contractant te ener zijde zich verplicht door éénmalige uitplanting of uitzaai van teeltmateriaal of het plantgoed een bepaalde oppervlakte respectievelijk hoeveelheid met een met name genoemd gewas, te zullen betelen, te vermeerderen of te bewerken en de opbrengst tegen in genoemde overeenkomst vastgestelde voorwaarden te zullen leveren aan de leverancier (contractant te anderzijde) waarbij het benodigde teeltmateriaal of het plantgoed door de leverancier aan de contractteler of aan degene die doet vermeerderen of bewerken wordt geleverd. Deze levering ziet niet op het in de handel brengen van teeltmateriaal als bedoeld in artikel 1, onderdeel g. van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005;

f. Openbaarmaking van de status van de leverancier:

het openbaar maken of (de onderneming van) de leverancier wel of niet aan de registratievoorschriften voldoet – ongeacht of dit voor die onderneming positief of negatief uitvalt – met het oogmerk transparantie te bieden aan bedrijven binnen de productieketen van teeltmateriaal, waaronder de eindgebruikers, zodat deze partijen hierop hun keuzes kunnen baseren en het nalevingsniveau van de voorschriften wordt verhoogd.

Registratie**Artikel 2**

1. Een verzoek tot registratie dient – al dan niet elektronisch – te worden ingediend door middel van het registratieformulier, als opgenomen in bijlage 1 bij dit reglement.
2. Registratieformulieren worden kosteloos ter beschikking gesteld.
3. Indien een geregistreeerde onderneming voor de met hem verbonden onderneming rechten en plichten vaststelt, kan ter zake van de verbonden onderneming de indiening van de aanvraag als in lid 1 bedoeld, achterwege blijven.
4. Het in het voorgaande lid bepaalde is van toepassing, indien rechtshandelingen of gedragingen van de verbonden onderneming beschouwd worden als die van de geregistreeerde onderneming. Zij dienen controleerbaar te zijn en ten genoegen van Naktuinbouw te worden bewezen.
5. Een onderneming is een ‘verbonden onderneming’ van een tweede onderneming indien:
 - a. de geregistreeerde onderneming ter zake van die tweede onderneming direct:
 - meer dan de helft van het kapitaal of bedrijfsvermogen bezit, of
 - over meer dan de helft van de stemrechten beschikt, of
 - meer dan de helft van de leden van de raad van bestuur of van tot vertegenwoordiging van de onderneming in rechte bevoegde organen kan benoemen, dan wel het recht heeft het bedrijf van de onderneming te leiden;
 - b. de tweede onderneming, rechtstreeks bij een geregistreeerde onderneming direct over de onder a. genoemde bevoegdheden of rechten beschikt;
 - c. een derde onderneming rechtstreeks over de onder a. genoemde bevoegdheden of rechten beschikt ter zake van zowel de eerste als de tweede onderneming.
6. De ondernemingen, waarbij de geregistreeerde ondernemingen of de met hen verbonden ondernemingen direct gemeenschappelijk beschikken over de in lid 5 onder a. genoemde rechten en bevoegdheden, worden niet als met elk van de geregistreeerde ondernemingen verbonden aangemerkt.

Keuring en toezicht door Naktuinbouw met betrekking tot de diverse gewasgroepen**Artikel 3**

1. De leverancier overlegt jaarlijks voor aanvang van de teelt aan Naktuinbouw op een door Naktuinbouw te bepalen tijdstip – en door deze te bepalen wijze – een teeltplan of veldinventarisatielijst, zodat ter zake van het op zijn bedrijf aanwezige teeltmateriaal de verrichte opplantingen, productie, opslag of andersoortig gebruik voor Naktuinbouw inzichtelijk worden.
2. Ingeval van productie van fruitgewassen overlegt de leverancier aan Naktuinbouw – en op een door deze te bepalen wijze – binnen twee weken na aanvang van iedere (vermeerderings)teelt zijn teeltplan of veldinventarisatielijst.
3. Ingeval van zaadteelt in Nederland stelt de leverancier Naktuinbouw op de hoogte van de aanvang en de beëindiging van zijn teelten volgens door Naktuinbouw vast te stellen regels.
4. Teneinde het door de leverancier bedrijfsmatig voortgebrachte, bewaarde, ingevoerde, ter uitvoer aangeboden of bewerkte teeltmateriaal van de in het toezicht van Naktuinbouw betrokken gewassen te kunnen keuren, alsmede toezicht te kunnen uitoefenen op het (doen) verrichten van genoemde handelingen, wordt niet tot het nemen van een keuringsbeslissing of tot afgifte van keuringsdocumenten overgegaan indien aan Naktuinbouw onvoldoende gegevens ter beschikking staan omtrent de hoedanigheid en de herkomst van het materiaal of omtrent hetgeen ter zake van het betrokken gewas is opgenomen in bijlage 2, behorend bij dit reglement.
5. De door Naktuinbouw uitgevoerde periodieke keuring omvat naast de fysieke beoordeling van gewas en teeltmateriaal eveneens het toezicht op de kritische punten in het productieproces van de leverancier, zoals:
 - a. de geldigheid en bruikbaarheid van de door de leverancier gehanteerde beoordelingsmethodieken;
 - b. de beoordeling van de inhoud van bedrijfsvoorschriften die betrekking hebben op de productie en het in de handel brengen van teeltmateriaal, administratieve aspecten daaronder begrepen;
 - c. de bekwaamheid van de medewerkers van de leverancier welke verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van beoordelingen, als in dit artikel bedoeld;
 - d. het nemen van monsters op technisch juiste wijze en volgens betrouwbare statistische methoden;
 - e. het gedurende de teelt en de verhandeling deugdelijk identificeren van teeltmateriaal, ook indien het afwijkend materiaal betreft;

- f. het uitvoeren van deugdelijke gewasbescherming door de leverancier;
 - g. ingeval van productie van teeltmateriaal van fruitgewassen dient de leverancier over een plan te beschikken waarin de kritische punten van zijn productieproces voor de desbetreffende geslachten en soorten zijn benoemd. In dat plan zijn, naast de onderdelen a. tot en met f. van dit lid, ten minste de volgende elementen opgenomen: de locatie van de planten met de daarbij behorende aantallen, de teeltplanning, de vermeerderingsstappen en de wijze van verpakken, opslag en vervoer.
6. Van elke verrichte keuring op het bedrijf van de leverancier stelt Naktuinbouw deze schriftelijk op de hoogte middels een Rapportage Keuringstoezicht, in welke rapportage ten minste haar bevindingen, alsmede het ter zake genomen besluit als bedoeld in artikel 1:3 van de Algemene Wet Bestuursrecht, is neergelegd. De Rapportage Keuringstoezicht kan door Naktuinbouw elektronisch worden verstrekt.
 7. Teeltmateriaal of plantgoed, dat niet of niet geheel aan de keuringsvoorschriften voldoet, kan door Naktuinbouw worden afgekeurd of in de keuring worden aangehouden. Ter zake van materiaal dat in de keuring wordt aangehouden, kan Naktuinbouw de leverancier aanwijzingen geven tot het nemen van maatregelen welke ertoe leiden, dat het materiaal wel aan de keuringsvoorschriften voldoet.
 8. Materiaal dat niet aan de keuringsvoorschriften voldoet of dat door Naktuinbouw in de keuring is aangehouden, mag niet in de handel worden gebracht.
 9. In het geval Naktuinbouw teeltmateriaal of plantgoed in de keuring aanhoudt, is hierop het bepaalde in artikel 8 lid 5 van dit reglement van overeenkomstige toepassing.
 10. Naktuinbouw kan voor rekening van de leverancier:
 - a. een herstelkeuring uitvoeren, zijnde een keuring gericht op één of meer specifieke keuringsvoorschriften, ter zake waarvan tijdens een vorig keuringsbezoek is geconstateerd dat aan dit voorschrift of deze voorschriften niet is voldaan;
 - b. een herkeuring uitvoeren als bedoeld in artikel 8 van dit reglement;
 - c. een monitoringskeuring uitvoeren gedurende een periode van ten hoogste twee jaren.
 11. De in de onderdelen a. en c. van lid 9 genoemde keuringen vinden ambtshalve plaats; de in onderdeel b. van lid 9 bedoelde herkeuring uitsluitend op verzoek van de leverancier. In het geval Naktuinbouw de aanwezigheid van quarantaineorganismen vaststelt, kan de leverancier geen herkeuring verzoeken.
 12. Tot de in lid 9, onderdeel c. genoemde keuring kan Naktuinbouw overgaan indien de leverancier teeltmateriaal of plantgoed in de handel heeft gebracht dat niet aan de keuringsvoorschriften voldoet of door Naktuinbouw ter keuring is aangehouden dan wel, indien de leverancier – niettegenstaande aanwijzingen van Naktuinbouw, ter zake van het betrokken teeltmateriaal of plantgoed – de kritische punten in zijn productieproces, als bedoeld in

de handelsrichtlijnen en in lid 5 van dit artikel, niet of niet volledig aantoonbaar heeft beoordeeld dan wel aan het keuringstoezicht heeft onttrokken, maar het teeltmateriaal of plantgoed wel in de handel heeft gebracht.

Keuringsdocumenten, etiketten, labels, plombes en verpakingsopdruk

Artikel 4

1. De merken, etiketten, labels, certificaten, sluitingen, stempels, plombes en andere bewijsstukken waarvan het gebruik door Naktuinbouw op voet van artikel 20 lid 2 van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 wordt voorgeschreven, zijn vastgesteld overeenkomstig de modellen en afbeeldingen als opgenomen in bijlage 3, behorend bij dit reglement.
2. De documenten, modellen en teksten voor uniforme opdrukken voor verpakkingen van zaadpartijen, die door de leverancier op voet van de keuringsreglementering kunnen worden gebruikt, zijn opgenomen in bijlage 4, behorend bij dit reglement.
3. Onverminderd het bepaalde in de handelsrichtlijnen of –verordeningen behoeft de grootte der bewijsstukken niet met de in het eerste en tweede lid bedoelde modellen onderscheidenlijk afbeeldingen en documenten overeen te stemmen.
4. De vóór 1 februari 2006 door Naktuinbouw en de leverancier afgegeven bewijsstukken als in de leden 1 en 2 bedoeld, blijven ook na dat tijdstip van kracht.
5. Teeltmateriaal van fruitgewassen dat gecertificeerd in de handel wordt gebracht dient te worden vergezeld door een zendingbegeleidend certificeringsdocument. Voor gecertificeerd teeltmateriaal dat voor de fruitteelt wordt gebruikt volstaat begeleiding door een leveranciersdocument. Het etiket heeft een koppeling met het begeleidende document. Op het begeleidende document staat op welke wijze is geëtiketteerd, de aantallen en de categorie waarin het materiaal is gecertificeerd. Het etiket wordt op de planten of delen van planten aangebracht die als teeltmateriaal of fruitgewassen in de handel worden gebracht. Wanneer deze planten of delen van planten in een verpakking, bundel of container in de handel worden gebracht, wordt het etiket op die verpakking, bundel of container aangebracht. Indien teeltmateriaal of fruitgewassen met een enkel etiket in de handel worden gebracht, wordt dat etiket op de verpakking, bundel of container die dat teeltmateriaal of die fruitgewassen bevatten, aangebracht.
6. Verse planten en trayplanten van aardbei, long cane-planten, stekken en wortels van braam of framboos en planten van *Vaccinium* dienen bij aflevering minimaal voorzien te zijn van een palletkaart, waarvan de lay-out door Naktuinbouw is goedgekeurd. Tevens dient een leveranciersdocument bij de partij te worden gevoegd.

Nacontroles door Naktuinbouw

Artikel 5

1. Op groente- en bloemzaden verricht Naktuinbouw nacontrole op rasechtheid, raszuiverheid, gezondheid en kwaliteit, in het bijzonder de kiemkracht, door middel van laboratoriumbepalingen, alsmede door middel van uitzaai en beoordeling op de proeftuin van Naktuinbouw, ter zake van keuringsmonsters welke steekproefsgewijze door haar bij de leverancier van teeltmateriaal zijn genomen.
2. Ook in andere gewasgroepen als in het vorige lid genoemd, welke in de keuring van Naktuinbouw zijn betrokken, kan Naktuinbouw nacontrole uitoefenen op rasechtheid, raszuiverheid, gezondheid of kwaliteit.
3. De leverancier ontvangt van Naktuinbouw per gewas een monsterlijst, waarop alle bij hem getrokken keuringsmonsters staan vermeld, welke Naktuinbouw op haar proeftuin heeft uitgezaaid of uitgeplant.
4. De leverancier wordt door Naktuinbouw in de gelegenheid gesteld zich van de resultaten van de beoordeling van de bij hem getrokken keuringsmonsters op de proeftuin te vergewissen.
5. Indien Naktuinbouw ter zake van de door haar beoordeelde keuringsmonsters afwijkingen of tekortkomingen constateert, bericht zij schriftelijk of elektronisch door middel van een verslag het voorlopige resultaat van de opplanting aan de leverancier.
6. Uiterlijk zes weken na afsluiting van de nacontroleproef van het betreffende gewas ontvangt de leverancier ter zake van de monsters, waarin afwijkingen of tekortkomingen zijn geconstateerd, schriftelijk of elektronisch de definitieve beoordeling.
7. De definitieve beoordeling zal Naktuinbouw, indien daartoe naar haar oordeel aanleiding is, vergelijken met de door de leverancier zelf uitgevoerde kwaliteitsonderzoeken, waarbij de resultaten van de door Naktuinbouw uitgevoerde nacontroleproef bepalend zijn voor het door Naktuinbouw uit te voeren onderzoek bij de leverancier naar de herkomst van de partij.

Instandhoudingscontrole

Artikel 6

1. Naktuinbouw ziet er op toe dat rassen van groentegewassen door de leveranciers systematisch in stand worden gehouden.
2. De instandhouding moet kunnen worden gecontroleerd aan de hand van aantekeningen, gemaakt door de voor het ras verantwoordelijke persoon of personen. Deze aantekeningen moeten eveneens betrekking hebben op de productie van alle aan het basiszaad voorafgaande generaties.

3. Voorts vindt de in het eerste lid bedoelde controle door Naktuinbouw plaats aan de hand van de criteria, welke zijn opgenomen in de Regeling instandhouding en instandhouders, als bekendgemaakt door de Raad voor plantentrassen.

Aanwijzingen directeur / hoofd Keuringen

Artikel 7

1. De leverancier is gehouden met betrekking tot onderwerpen die voortvloeien uit de keuringsvoorschriften en die zijn gelegen op het werkerrein van Naktuinbouw, de aan hem – mondeling, schriftelijk of elektronisch – door of namens de directeur dan wel het hoofd Keuringen gegeven aanwijzing, op te volgen. Door of namens het hoofd Keuringen dan wel de directeur zal de gegeven aanwijzing tevens schriftelijk of elektronisch aan de leverancier worden medegedeeld.
2. De directeur dan wel het hoofd Keuringen zal in zijn schriftelijke of elektronische aanwijzing de leverancier van de bezwaar- en beroepsmogelijkheid in kennis stellen.

Herkeuring

Artikel 8

1. Indien bij het verrichten van de keuring blijkt, dat het bedrijf, de administratie, het teeltmateriaal, het plantgoed of de door de leverancier gehanteerde documentatie niet aan de eisen voldoet, zal Naktuinbouw hiervan onverwijld schriftelijk of elektronisch mededeling doen aan de leverancier.
2. Indien de leverancier mededeelt, dat hij met de uitslag van de verrichte keuring dan wel de genomen keuringsbeslissing niet akkoord gaat, kan hij binnen drie werkdagen Naktuinbouw verzoeken het betrokken bedrijf, teeltmateriaal, plantgoed of de betrokken administratie of documentatie opnieuw feitelijk te beoordelen dan wel kan hij, indien door hem een nieuwe, feitelijke beoordeling door Naktuinbouw niet gewenst wordt geacht, een bezwaarschrift indienen als bedoeld in afdeling 6.2. van hoofdstuk 6 van de Algemene wet bestuursrecht.
3. De directeur dan wel het hoofd Keuringen van Naktuinbouw zal binnen drie werkdagen nadat de in lid 2 bedoelde herkeuring is verzocht en dit verzoek door Naktuinbouw is ontvangen, de herkeuring moeten (doen) verrichten.
4. Naktuinbouw zal haar beslissing ter zake van de herkeuring met redenen omkleed vastleggen in een herkeuringsrapport, dat vatbaar is voor bezwaar en beroep.

5. Een leverancier, die ter zake van teeltmateriaal of plantgoed herkeuring aanvraagt, mag aan het betrokken perceel, gewas of het betrokken teeltmateriaal of het plantgoed niets veranderen of laten veranderen, noch hebben veranderd of hebben laten veranderen zoals bespuitingen, schoningen en/of het verwijderen van planten of plantendelen, waardoor de herkeuring kan worden beïnvloed, tenzij zulks is geschied met de nadrukkelijke toestemming van Naktuinbouw.
6. Indien de handelingen als in het vorige lid bedoeld wel zijn verricht, dan zal de directeur dan wel het hoofd Keuringen een aanvraag tot herkeuring kunnen weigeren en de eenmaal genomen beslissing handhaven.

Afkeuring

Artikel 9

1. Indien de leverancier ertoe wil overgaan het door Naktuinbouw afgekeurde teeltmateriaal of het plantgoed te (doen) vernietigen, dient hij zulks zo spoedig mogelijk te melden aan Naktuinbouw onder opgave van het tijdstip van de voorgenomen vernietiging.
2. Wenst de leverancier het afgekeurde materiaal niet te (doen) vernietigen maar aan te wenden voor andere doeleinden dan verhandeling als teeltmateriaal of plantgoed, dan dient hij Naktuinbouw hiervan met spoed in kennis te stellen, onder opgave van de feitelijke bestemming van het betreffende materiaal.
3. De in de leden 1 en 2 van dit artikel bedoelde kennisgeving dient door de leverancier te geschieden door middel van rechtsgeldige ondertekening en inzending van het formulier 'Verklaring afgekeurd teeltmateriaal', als opgenomen in bijlage 5 bij dit reglement.
4. Indien in teeltmateriaal of in plantgoed tijdens de productie, de bewerking of de bewaring een ziekte en/of plaag optreedt, kan Naktuinbouw, zo daartoe in verband met besmettingsgevaar aanleiding bestaat, het overige in de keuring betrokken materiaal op hetzelfde perceel, (kas)compartiment of bedrijf in de keuring aanhouden en het in de handel brengen van dat materiaal beletten, totdat het eerstbedoelde materiaal is vernietigd of ten aanzien daarvan zodanige maatregelen zijn genomen dat besmettingsgevaar uitgesloten moet worden geacht. Bij gebreke van vernietiging of maatregelen als bedoeld, keurt Naktuinbouw het betreffende materiaal af.

Contractteelt

Artikel 10

1. De leverancier, die middels contractteelt zijn teeltmateriaal of plantgoed door een derde doet vermeerderen, produceren, bewaren, importeren en/of bewerken is verplicht dit na

het aangaan van de overeenkomst zo spoedig mogelijk bij de keurmeester van Naktuinbouw te melden dan wel een kopie van deze overeenkomst of een andersoortige schriftelijke of elektronische verklaring te zenden naar Naktuinbouw.

2. De overeenkomst of de verklaring als in lid 1 bedoeld bevat tenminste de volgende gegevens:
 - a. naam van het gewas en naam of aanduiding van het gecontracteerde ras;
 - b. naam, vestigingsplaats en registratienummer van de leverancier, voor wie het gewas wordt geteeld, vermeerderd of bewerkt;
 - c. naam en vestigingsplaats van de contractteler;
 - d. de totale oppervlakte, de ligging en de grootte van de percelen, eventueel met vermelding van hun plaatselijke benamingen of, in geval van in vitrovermeerdering, de locatie van het laboratorium, waar het betreffende materiaal wordt vermeerderd;
 - e. overige voorwaarden, die van belang kunnen zijn voor Naktuinbouw.
3. Indien de contractteelt of een bestanddeel daarvan niet of niet meer plaats vindt, zal dit onder opgave van redenen zo spoedig mogelijk schriftelijk of elektronisch door de leverancier worden medegedeeld aan Naktuinbouw.
4. Contractteelt vindt plaats voor rekening en onder verantwoordelijkheid van de leverancier.
5. De contractteler handelt in naam van de leverancier.
6. De keuringen die Naktuinbouw verricht vinden plaats op naam en voor rekening van de leverancier. Aan de leverancier zendt Naktuinbouw eveneens de keuringsrapportages toe.
7. De leverancier is gehouden gevolg te geven aan de aanwijzingen door Naktuinbouw ter zake van contractteelt, als bedoeld in artikel 7 van dit Reglement. Hij is verplicht de contractteler van deze aanwijzingen onverwijld in kennis te stellen, indien deze daarvan onkundig is.
8. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op andere overeenkomsten dan contractteelt als in artikel 1, onderdeel e. bedoeld, krachtens welke een vermeerderaar of teler verplicht of bevoegd is in opdracht van de leverancier en in zijn naam één of meer kwaliteitsbeïnvloedende handelingen te verrichten, als prepareren, verpakken, langdurig bewaren en bewortelen. Op deze kwaliteitsbeïnvloedende handelingen oefent Naktuinbouw toezicht uit.
9. Het bepaalde in dit artikel is van overeenkomstige toepassing voor degene, die beschikt over een inrichting voor het bewerken van teeltmateriaal of plantgoed en die in opdracht van leveranciers voor of van hen afkomstig teeltmateriaal of plantgoed plegt te bewerken.
10. Bij aflevering van een partij teeltmateriaal of plantgoed door de contractteler aan de leverancier, wordt deze partij door een kopie van de overeenkomst of een andersoortige schriftelijke of elektronische verklaring van aflevering begeleid. Dit bewijsstuk bevat, naast de in lid 2 onder a. tot en met c. bedoelde gegevens, de vermelding van het aantal planten alsmede het eventuele partijnummer, dat verwijst naar het perceelnummer van de contractteler.

11. De werking van dit artikel heeft uitsluitend betrekking op contractteelt dat plaatsvindt in Nederland. Bij contractteelt buiten Nederland is in alle gevallen gebruik van de in de keuringsvoorschriften opgenomen documentatie vereist.

Het in de handel brengen van veldgewassen

Artikel 11

1. Het gewas te velde, waarvan op moment van verkoop of levering het aantal stuks teeltmateriaal of plantgoed, dat deel uitmaakt van dat gewas, niet exact kan worden vastgesteld, of waarvan teeltmateriaal of plantgoed deel uitmaakt dat niet aan de eisen als neergelegd in de keuringsvoorschriften of waarvan niet vaststaat, dat dat teeltmateriaal of dat plantgoed aan deze eisen voldoet, mag niet in de handel worden gebracht noch lopende de keuring worden overgedragen, tenzij daartoe door Naktuinbouw schriftelijke of elektronische toestemming is verleend.
2. De leverancier van een gewas als omschreven in lid 1 van dit artikel dient een schriftelijke overeenkomst aan te gaan met de afnemer van dat gewas of een andersoortige schriftelijke of elektronische verklaring op te maken, die door deze beide partijen wordt ondertekend. Op dit bewijsstuk wordt ten minste vermeld:
 - a. het geschatte aantal planten, waaruit het veldgewas bestaat;
 - b. het partijnummer, dat verwijst naar het perceelnummer van de leverancier.
3. De afnemer van een veldgewas vermeldt in zijn administratie het partijnummer, als in het vorige lid onder b. bedoeld. Met het oog hierop moet de administratie zodanig zijn ingericht, dat door Naktuinbouw op eenvoudige wijze kan worden nagegaan op welk tijdstip welk teeltmateriaal of welk plantgoed werd verworven.
4. Tijdens het vervoer van de partij teeltmateriaal of plantgoed dat het veldgewas heeft omvat, dient deze partij door een deugdelijk vervoersdocument te worden begeleid.
5. Het leveranciersdocument of het door Naktuinbouw te verstrekken document wordt uitgeschreven na het sorteren van de planten door de leverancier, onder registratienummer van de afnemer en onder vermelding van het uiteindelijke, precieze aantal planten.
6. Bij verhandeling in partijen wordt per perceel of per partij (een kopie van) het schriftelijke bewijsstuk als in het tweede lid bedoeld bijgevoegd, waarop dat deel van het in de handel te brengen veldgewas is beschreven. Hierop is het bepaalde in lid 2 van overeenkomstige toepassing.
7. Ingeval van perceelsoverdracht is het bepaalde in dit artikel van overeenkomstige toepassing. De perceelsoverdracht zal door de leverancier onderscheidenlijk de verpachter ten genoegen van Naktuinbouw moeten worden bewezen.

Teeltmateriaal geproduceerd op een locatie gelegen binnen de Europese Unie

Artikel 12

1. Teeltmateriaal dat is geproduceerd op een locatie gelegen buiten Nederland, maar in een staat die deel uitmaakt van de Europese Unie en dat vervolgens vanaf deze locatie naar Nederland wordt gebracht teneinde aldaar (verder) te worden opgekweekt, verpakt, bewerkt of verhandeld, dient aan alle voorwaarden, als in de keuringsvoorschriften opgenomen, te voldoen.
2. De leverancier dient ten genoegen van Naktuinbouw aan te tonen dat zijn productie van teeltmateriaal als in het vorige lid bedoeld in de betrokken lidstaat bij de officiële instantie is aangemeld, teneinde deze instantie in staat te stellen het toezicht uit te oefenen zoals bepaald in de handelsrichtlijn of –verordening die voor het in de handel brengen van dat teeltmateriaal van toepassing is.
3. Voorts dient de leverancier op verzoek van Naktuinbouw de bewijsstukken of kentekenen te tonen die door de officiële instantie van de lidstaat zijn verstrekt en waaruit blijkt, dat op basis van een keuring of inspectie is komen vast te staan dat het teeltmateriaal en de productie daarvan aan de eisen voldoet die de toepasselijke handelsrichtlijn of –verordening stelt.

Teeltmateriaal voor bestemmingen gelegen buiten de Europese Unie

Artikel 13

1. Teeltmateriaal, dat in Nederland is geproduceerd dan wel in de handel wordt gebracht en dat wordt gezonden naar bestemmingen buiten de Europese Unie, dient aan alle voorwaarden als in de keuringsvoorschriften opgenomen, te voldoen. De leverancier is evenwel gerechtigd teeltmateriaal van in de keuring betrokken tuinbouwgewassen, dat voldoet aan voorwaarden, anders dan die als opgenomen in de keuringsvoorschriften, handelsrichtlijnen of handelsverordeningen, uit te voeren naar derde landen, mits dit materiaal voldoet aan alle eisen, die het betreffende derde land stelt en de leverancier dit bij Naktuinbouw heeft gemeld.
2. Ter zake van een melding als in het eerste lid genoemd kan Naktuinbouw eisen dat de leverancier ten genoegen van Naktuinbouw aantoont dat het betrokken materiaal voldoet aan alle eisen, die het derde land stelt en – desgevraagd door Naktuinbouw – (een afschrift van) de geldende voorschriften van het derde land, waarin genoemde eisen zijn vervat, verstrekt.

Openbaarmaking van de status van de leverancier

Artikel 14

1. De openbaarmaking van het gegeven of de leverancier al dan niet langer voldoet aan de registratie-eisen als neergelegd in de keuringsreglementering, kan plaatsvinden op de website van Naktuinbouw of op een andere, door het bestuur van Naktuinbouw vast te stellen wijze, waaronder die van openbaarmaking van het register als bedoeld in artikel 7 lid 2 van de Regeling verhandeling teeltmateriaal.
2. Alvorens de naam en de status van de leverancier expliciet openbaar te maken, dient eerst openbaarmaking plaats te vinden door het verwijderen van de leverancier uit de 'lijst geregistreerde bedrijven', zoals op de website van Naktuinbouw geplaatst.
3. Centraal staat of de onderneming van de leverancier in totaliteit wel of niet voldoet aan de wettelijke eis of norm als vervat in de keuringsreglementering. Daarbij dient er sprake te zijn van een duidelijke relatie met de aard van het geleverde materiaal en van een redelijk belang.
4. De leveranciers worden, gedurende een periode van twee weken voorafgaand aan voorgenomen publicatie in de gelegenheid gesteld hun eigen zienswijze toe te voegen aan de bevindingen van Naktuinbouw. Indien de leverancier kan aantonen dat op eigen initiatief de naleving van de keuringsvoorschriften is gegarandeerd, zal Naktuinbouw de controlegegevens niet publiceren.
5. Voor een juist begrip, het voorkomen van misbruik en het inkaderen van gegevens heeft Naktuinbouw contextinformatie beschikbaar. Deze dient te bestaan uit onder meer een uitleg van het door het bestuur van Naktuinbouw vastgestelde toezichtbeleid en het risico, dat met negatieve resultaten verbonden is.
6. In verband met het genereren en opsparen van de resultaten zal de daadwerkelijke openbaarmaking van de gegevens plaatsvinden minimaal drie maanden na startdatum van het verzamelen van de gegevens door Naktuinbouw.
7. Voordat van start gegaan zal worden met openbaarmaking van een status waaruit blijkt, dat de onderneming van de leverancier niet aan de registratie-eisen voldoet, wordt deze leverancier per brief of per e-mail geïnformeerd. Alleen de gegevens die hierna gegenereerd worden, komen in aanmerking voor openbaarmaking.
8. De leverancier kan bezwaar en beroep instellen tegen het besluit tot openbaarmaking van de controlegegevens.
9. De gegevens als in lid 5 bedoeld zullen gedurende drie jaren beschikbaar zijn.

Slotbepalingen

Artikel 15

1. Tot wijziging van dit reglement is bevoegd het bestuur van Naktuinbouw, gehoord de sectorraden, waarin de belanghebbende organisaties van het bedrijfsleven zitting hebben.
2. Dit reglement kan worden aangehaald als: 'Keuringsreglement Naktuinbouw'.
3. Dit reglement treedt in werking op 1 december 2006 en werkt terug tot 1 februari 2006.

Bijlage 1 Aanvraag voor toelating als geregistreeerde

Aanvraag voor toelating als geregistreeerde

Naktuinbouw, Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen

Naam bedrijf

Registratienummer

Telefoon _____

Postadres _____

Mobiel _____

Postcode en plaatsnaam _____

E-mail _____

Bezoekadres _____

E-mail facturatie _____

Postcode en plaatsnaam _____

Website _____

Contactpersoon (naam en voorletters) _____

BTW-nr. _____

Dhr.
 Mevr.

KvK-nr. _____

Bedrijfsvorm

NV CV Maatschap Overig
 BV VOF Eenmanszaak

Bij dit aanvraagformulier moet u een rechtsgeldig uitt eksel ... de ka. er van koophandel voegen.

Aanvrager wenst registratie in e gro.(pen) zoals hieronder aangekruist:

Bloemisterijgewassen

Snijbloemen
 Kamerplanten
 Perkeplanten
 Bloemzaden / bloemzaailingen
 Bol-, knol- en wortelstokgewassen
 Kasrozen

Groentegewassen

Groentezaden Aardbeiplanten
 Groenteplanten Framboos
 Plantui Braam
 Plantsjalot Blauwe bes
 Knoflook

Groep(en)

Bemiddelingsbedrijf
 Bewerkingsbedrijf
 Detailhandel
 Handelsbedrijf
 Productiebedrijf
 Veredelings-/selectiebedrijf

Boomkwekerijgewassen

Fruitgewassen
 Laan- en sierbomen
 Bos- en Haagplantsoen
 Sierheesters en -coniferen
 Vaste Planten
 Rozen en rozenonderstammen

Plaats _____

Handtekening aanvrager _____

In te vullen door Naktuinbouw
Naam en paraaf keurmeester _____

Datum _____

Opmerking: Na registratie nemen wij uw bedrijf op in het Naktuinbouw-register, welke openbaar is (via onze website). Daarin nemen wij op: bedrijfsnaam, adres, postcode, plaats, telefoonnummer, Naktuinbouw-registratienummer en de indeling in de betreffende sector. Daarnaast stuurt Naktuinbouw u (sector)informatie per e-mail/nieuwsbrief.

Aan het bedrijf toegewezen keurmeester _____

Ik geef toestemming voor een doorlopende SEPA incasso machtiging ten behoeve van betalingen aan Naktuinbouw

Incassant ID Naktuinbouw:

NL66ZZZ41150707000

Machtigingskenmerk

(= Registratienr. bij Naktuinbouw):

Ingangsdatum _____

Plaats _____

Handtekening _____

Naam _____

Functie _____

Door ondertekening van de machtiging geeft u toestemming aan (A) Naktuinbouw om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens betaling facturen, en aan (B) uw bank om doorlopend bedragen van uw rekening af te boeken overeenkomstig de opdrachten van Naktuinbouw. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Bijlage 2

als genoemd in artikel 3 lid 3

A Fruitgewassen

1. De leverancier van fruitgewassen dient:
 - a. een deugdelijke in- en verkoopadministratie voorhanden te hebben waaruit direct, op verzoek van Naktuinbouw, kan worden aangetoond welke partijen teeltmateriaal zijn geleverd en welke partijen teeltmateriaal zijn verkregen, met de daarbij behorende tijdstippen van levering respectievelijk verkrijging. De daarbij door hem gebruikte dan wel de daarbij behorende documentatie dient de leverancier gedurende de productiecyclus van het teeltmateriaal, met een minimum van drie jaren, te bewaren en voor Naktuinbouw op diens verzoek inzichtelijk te houden;
 - b. de op basis van wettelijke voorschriften voor de productie, de toetsing op identiteit en de toetsing op ziekten en plagen van gecertificeerd materiaal, uit te laten voeren door een door Naktuinbouw erkend laboratorium of, naar zijn keuze, door het laboratorium van Naktuinbouw;
 - c. zijn voornemen tot rooien uiterlijk tien dagen voor aanvang van het rooien te melden bij de keurmeester van Naktuinbouw zodat deze in de gelegenheid wordt gesteld een laatste veldkeuring uit te voeren;
 - d. in het geval er open plaatsen in het gewas zijn ontstaan en deze open plaatsen meer dan 1% van dat gewas betreffen, beredeneerd aan te tonen hoe deze open plaatsen zijn ontstaan. De keurmeester gaat niet tot certificering over indien de verklaring van de leverancier voor hem niet aannemelijk is. In dat geval zal hij dat gemotiveerd weergeven in zijn rapportage als bedoeld in artikel 3 lid 6 van dit Reglement.
2. Indien de toetsing of de beoordeling van teeltmateriaal, dat dient ter verdere vermeerdering van moederplanten, nog niet volledig is afgerond, kan Naktuinbouw aan dat materiaal een voorlopige categorie van certificering toekennen. Aan deze voorwaardelijke certificering komt een einde, indien Naktuinbouw op voet van een compleet dossier tot definitieve certificering kan overgaan. De samenstelling van het dossier vindt op aanwijzing van Naktuinbouw plaats.
3. Kandidaat-prebasismoederplanten *Fragaria*, *Malus*, *Prunus avium* en *Prunus cerasus*, *Prunus domestica*, *Pyrus*, *Cydonia*, *Ribes*, *Rubus* en *Vaccinium* dienen door een door Naktuinbouw erkend laboratorium te zijn getoetst op pathogenen als door Naktuinbouw nader omschreven in de Toetsmatrix voor dat gewas. Deze Toetsmatrix is te raadplegen op de website van Naktuinbouw en wordt desgevraagd als hard copy kosteloos ter beschikking gesteld.

4. Bij instandhouding van in de certificering opgenomen moederplanten en teeltmateriaal dient de leverancier voor onderstaande gewasgroepen de navolgende isolatieafstand en belendingseisen in acht te nemen:

Gewas	Prebasis moederplant	Prebasismateriaal	Basis moedermateriaal t.o.v. CAC en productie	Gecertificeerd moedermateriaal t.o.v. CAC en productie	Gecertificeerd materiaal t.o.v. CAC en productie
<i>Cydonia oblonga</i>	insectenvrij	insectenvrij	50 m	5 m	geen wortelcontact
<i>Fragaria</i> sp	insectenvrij	insectenvrij	500 m (vanaf B5, buiten)	50 m	50 m
<i>Malus</i> sp	insectenvrij	insectenvrij	50 m	5 m	geen wortelcontact
<i>Prunus</i> sp	insectenvrij	insectenvrij	50 m	5 m	geen wortelcontact
<i>Pyrus</i> sp	insectenvrij	insectenvrij	50 m	5 m	geen wortelcontact
<i>Rubus</i> sp	insectenvrij	insectenvrij	100 m	100 m	100 m
<i>Vaccinium</i> sp	insectenvrij	insectenvrij	200 m	200 m	200 m

Cydonia, *Malus* en *Pyrus*: 250 meter vanwege bacterievuur in alle categorieën;
Prunus: 250 meter vanwege virusoverbrengbare insecten.

5. Basismoederplanten die uit prebasismateriaal zijn vermenigvuldigd, mogen in een aantal generaties worden vermenigvuldigd om het benodigde aantal basismoederplanten te verkrijgen. Het toegestane maximum aantal generaties en de toegestane maximum-levensduur van basismoederplanten is voor elk van de desbetreffende geslachten of soorten als volgt:

Gewas	Aantal generaties	Max. levensduur
<i>Cydonia oblonga</i>	3	
<i>Fragaria</i> sp	5 *)	
<i>Malus</i> sp	3	
<i>Prunus</i> sp	3	
<i>Pyrus</i> sp	3	
<i>Ribes</i> sp	3	6
<i>Rubus</i> sp	2	4
<i>Vaccinium</i> sp	2	

*) Generatie 1, 2 en 3 insectenvrij
 Generatie 4 (kas) bedekt

6. Basismoederplanten, evenals prebasismoederplanten, kunnen ook worden gemultiplieerd door in vitrovermeerdering. Naktuinbouw kan nadere eisen stellen aan de in vitro-vermeerdering van fruitgewassen voor onder meer het maximaal aantal vermeerderingsstappen en de identiteitscontrole. Deze voorschriften zijn te raadplegen op de website van Naktuinbouw en worden desgevraagd als hard copy kosteloos ter beschikking gesteld.

B Bosbouwkundig teeltmateriaal

1. Voorraden van bosbouwkundig teeltmateriaal van soorten, die in Annex 1 bij deze bijlage zijn opgenomen, welke voorraden zijn geproduceerd vóór 1 januari 2003 en die op laatstgenoemde datum niet aan de eisen van de keuringsvoorschriften voldeden, mogen geheel worden opgebruikt. Bij verhandeling van bosbouwkundig teeltmateriaal, dat afkomstig is uit deze voorra(a)ld(en), dient de leverancier op zijn document in plaats van het nummer van het basiscertificaat, de code 28(3) 1999/105/EC te vermelden.
2. Bosbouwkundig teeltmateriaal zal naar derde landen mogen worden verhandeld voor zover voorzien van een volledig ingevuld OECD-label, indien en voor zover voldaan is aan de keuringsvoorschriften. Betreft het zaad, dan moet het label aan de verpakking zijn gehecht door middel van een plombe, die de verpakking zodanig sluit dat deze niet kan worden geopend zonder de plombe te beschadigen; de plombe zal niet kunnen worden verwijderd en opnieuw gebruikt. Een duplicaat van het label wordt in de verpakking gevoegd.
3. Voor zover Naktuinbouw niet zelf de hierboven onder 2. bedoelde sluitingshandelingen verricht, wordt door Naktuinbouw een nauwlettende controle op alle betreffende verrichtingen van de leverancier uitgevoerd.
4. Teeltmateriaal van welke categorie ook, dat wordt verhandeld naar derde landen onder het OECD-schema, zal dienen te worden begeleid door het vereiste OECD-certificaat, afgegeven door Naktuinbouw.
5. De directeur dan wel het hoofd Keuringen kan leveranciers toestemming verlenen voor het in de handel brengen van passende hoeveelheden:
 - a. bosbouwkundig teeltmateriaal, bestemd voor tests, wetenschappelijke doeleinden, veredelingsactiviteiten of de instandhouding van genetisch materiaal;
 - b. zaadeenheden waarvan duidelijk wordt aangetoond, dat zij niet voor bosbouwdoeleinden bestemd zijn.
 Deze toestemming dient voordat het materiaal in de handel wordt gebracht te zijn verkregen en kan van nadere voorwaarden worden voorzien.
6. Naktuinbouw ziet er op toe dat teeltmateriaal of plantgoed van de soorten en kunstmatige hybriden als opgenomen in bijlage I van richtlijn 1999/105/EG 'betreffende het in de handel brengen van bosbouwkundig teeltmateriaal', dat niet voor bosbouwdoeleinden bestemd is, door de leverancier aantoonbaar als 'niet voor bosbouwdoeleinden' in het handelsverkeer wordt gebracht. Daartoe dient dit materiaal, voor zover dat niet ouder is dan

drie jaren, vergezeld te gaan van een label of leveranciersdocument met de tekst 'niet voor bosbouwdoeleinden, tenzij anders vermeld.'

C Groenteplanten

Met betrekking tot de voorwaarden als omschreven in artikel 82 van de Regeling verhandeling teeltmateriaal zijn – onverminderd het bepaalde in deze Regeling – met het oog op de productie in Nederland van teeltmateriaal en plantgoed van knoflook, plantsjalot en plantui de voorschriften van toepassing, welke onderscheidenlijk zijn opgenomen in Annex 2, 3 en 4 bij deze bijlage.

D Groentezaden

1 Algemeen

- 1.1 Naktuinbouw controleert of het door de leverancier in de handel te brengen standaardzaad:
 - a. is voortgebracht uit zaad of planten van een aan het standaardzaad voorafgaande generatie, waaronder ouderlijnen, of
 - b. aantoonbaar als standaardzaad is aangekocht in een lidstaat van de Europese Unie, dan wel
 - c. rechtstreeks afkomstig is van basiszaad of gecertificeerd zaad dat officieel is goedgekeurd in een derde land dat krachtens artikel 37 lid 1 onder d. van richtlijn 2002/55/EG gelijkstelling heeft verkregen.
- 1.2 In het geval van productie van standaardzaad dient van elke partij daarvoor gebruikt uitgangsmateriaal vóór het tijdstip van uitzaai een monster te zijn genomen. Dit monster dient de leverancier door middel van een passende techniek te controleren, zoals het beproeven op het eigen controleveld en een regelmatige controle op de navolgende punten: rasechtheid, raszuiverheid, gezondheid en aanwezigheid van onkruiden. Van deze beoordelingen dient de leverancier rapporten op te maken, welke ordelijk worden bewaard en gedurende ten minste drie jaren na het laatste gebruik van de productie van standaardzaad ter beschikking van Naktuinbouw worden gehouden. De leverancier dient tevens te registreren in welk groeistadium de beoordelingen hebben plaatsgevonden.
- 1.3 In geval van vermeerdering, bestemd voor de productie van een volgende generatie uitgangsmateriaal of de productie van standaardzaad, beoordeelt de leverancier te velde of dit materiaal als geheel de typische kenmerken vertoont van het aangeduide ras, selectie of ouderlijn. Tevens dient te worden gecontroleerd of in het uitgangsmateriaal planten voorkomen, welke niet de karakteristieke kenmerken vertonen van dat betreffende ras, selectie of ouderlijn, dienen afwijkende planten te worden verwijderd en dient beoordeling plaats te vinden op gezondheid (waaronder de aanwezigheid van zaadoverdraagbare ziekten) het besmettingsgevaar van zieke planten in de omgeving, de aanwezigheid van onkruiden en – in verband met ongewenste kruisbestuiving – de belending. Tevens dient de leverancier vast te leggen in welk groeistadium de beoordelingen hebben plaatsgevonden.

- 1.4 Leveranciers, die hun activiteiten beperken tot uitsluitend distributie van teeltmateriaal, dat niet op hun eigen bedrijf is geproduceerd en verpakt, behoeven alleen administratie te voeren ter zake van aan- en verkoop of levering van dat teeltmateriaal.
- 1.5 De leverancier die door middel van depothouders, wederverkopers of andere tussenpersonen op zijn naam en onder zijn verantwoordelijkheid ofwel via eigen filialen kleine verpakkingen groentezaad in Nederland in de handel brengt, zal Naktuinbouw op verzoek een geactualiseerde opgave verstrekken van al deze tussenpersonen en filialen. Hij zal Naktuinbouw onmiddellijk berichten, doch uiterlijk op 1 maart voorafgaande aan het aanstaande verkoopseizoen, indien zijn relatie met een depothouder, wederverkoper of andere tussenpersoon is beëindigd of een filiaal is opgeheven.
- 1.6 Gelet op de beheersing van de minimum-kiemkrachtnormen als voorgeschreven in hoofdstuk 5, §2 van de 'Regeling verhandeling teeltmateriaal' zal de leverancier op de kleine verpakkingen naast de krachtens de 'Regeling verhandeling teeltmateriaal' te vermelden aanduidingen een verbruiksperiode aangeven en wel met de woorden: 'Bruikbaar tot...' onder vermelding van het jaar tot hetwelk door de depothouders, wederverkopers of andere tussenpersonen het groentezaad op naam van de leverancier uiterlijk in Nederland in de handel mag worden gebracht.
- 1.7 De leverancier zal:
- zijn depothouders, wederverkopers of andere tussenpersonen verplichten uitsluitend zaden te verhandelen in goed gesloten kleinverpakkingen – als geleverd door en op naam van de leverancier – waarop de vermeldingen als in onderdeel 1.6 zijn aangebracht;
 - jegens de depothouder, wederverkoper of andere tussenpersoon die zaden verhandelt als geleverd door en op naam van de leverancier in ondeugdelijk gesloten verpakking of zonder inachtneming van de gebruiksperiode, dan wel groentezaad verhandelt dat anderszins niet voldoet aan de eisen als neergelegd in de keuringsreglementering, maatregelen nemen;
 - zijn depothouders, wederverkopers of andere tussenpersonen verplichten onverwijld schriftelijk of elektronisch opgave aan hem te doen van alle verkooppunten, waar zaden die zijn geleverd door en op naam van de leverancier in de handel worden gebracht.

2 Officiële certificering van groentezaadgewassen; weigering en opschorting

- 2.1 De leverancier die basiszaad of gecertificeerd zaad in het verkeer wil brengen, dient de betreffende zaadpercelen en het te gebruiken plantgoed uitdrukkelijk en bij aanvang van de teelt voor een certificeringskeuring aan te bieden, door middel van een door Naktuinbouw ter beschikking gesteld formulier dan wel op een andere door Naktuinbouw geaccepteerde wijze.
- 2.2 Er worden door Naktuinbouw zoveel beoordelingen verricht als door deze noodzakelijk wordt geacht voor een volledige beoordeling van de rasechtheid, de raszuiverheid en de gezondheid van het te certificeren teeltmateriaal.

- 2.3 Gedurende het verpakken, de bewaring en het afleveren van het gecertificeerde teeltmateriaal dient Naktuinbouw partijkeuringen uit te voeren teneinde te controleren, of het teeltmateriaal voldoet aan de keuringsvoorschriften gestelde eisen. Tevens wordt beoordeeld of de aanduiding van het af te leveren teeltmateriaal overeenstemt met de gevraagde kwalificatie.
- 2.4 Indien Naktuinbouw vaststelt dat een ter certificering aangeboden partij niet voldoet aan de keuringsvoorschriften, wordt certificering voor de onderwerpelijke partij geweigerd. Indien op aanwijzing van Naktuinbouw de noodzakelijke maatregelen genomen zijn, kan opnieuw een beoordeling worden aangevraagd, zodat alsnog certificering kan volgen.
- 2.5 Gewassen dienen gedurende het gehele groeiseizoen in de certificeringskeuring te zijn betrokken.
- 2.6 Elk gewas en elke partij teeltmateriaal dient door middel van een etiket met gegevens duidelijk geïdentificeerd te zijn, zodat toezicht door Naktuinbouw op eenvoudige wijze kan plaatsvinden.
- 2.7 Ingeval van bemonstering door Naktuinbouw in het kader van de certificeringskeuring wordt de verpakking van de partij door de functionaris van Naktuinbouw gesloten met een plombe of anderszins verzegeld.
- 2.8 De certificering van groentezaadgewassen kan plaatsvinden onder officieel toezicht onder de voorwaarden en condities als genoemd in artikel 5 van richtlijn 2004/117/EG (Pb L 14, 18 januari 2005).

E Siergewassen

- Teneinde uitvoering te kunnen geven aan het bepaalde in artikel 5 lid 1 vierde streepje van richtlijn 98/56/EG en artikel 93 lid 1 Regeling verhandeling teeltmateriaal ter zake van kiemkracht dient op de verpakking / het etiket in geval van levering van bloemzaden voor controledoelende te worden vermeld:
- de naam en het adres of het kenmerk van de voor het verpakken dan wel het aanbrengen van de etiketten verantwoordelijke persoon;
 - het verkoopseizoen van de sluiting of van het laatste onderzoek van de kiemkracht. Het einde van dit verkoopseizoen kan worden aangegeven;
 - het referentienummer, opgegeven door de in onderdeel d. van dit lid bedoelde persoon, alsmede
 - het netto- of brutogewicht of opgegeven aantal zuivere zaden, behalve voor kleine verpakkingen tot 100 gram.

Annex 1

Lijst van boomsoorten en kunstmatige hybriden

Abies cephalonica Loud.
Abies grandis Lindl.
Abies pinsapo Boiss.
Acer platanoides L.
Acer pseudoplatanus L.
Alnus glutinosa Gaertn.
Alnus incana Moench.
Betula pendula Roth
Betula pubescens Ehrh.
Carpinus betulus L.
Castanea sativa Mill.
Cedrus atlantica Carr.
Cedrus libani A. Richard
Fraxinus angustifolia Vahl.
Fraxinus excelsior L.
Larix x eurolepis Henry
Larix sibirica Ledeb.
Pinus brutia Ten.
Pinus canariensis C. Smith
Pinus cembra L.
Pinus contorta Loud.
Pinus halepensis Mill.
Pinus leucodermis Antoine
Pinus pinaster Ait.
Pinus pinea L.
Pinus radiata D. Don
Prunus avium L.
Quercus cerris L.
Quercus ilex L.
Quercus pubescens Willd.
Quercus suber L.
Robinia pseudoacacia L.
Tilia cordata Mill.
Tilia platyphyllos Scop.

Annex 2

Eisen te stellen aan teeltmateriaal en plantgoed van knoflook *Allium sativum* L.

1 Aanmelding

De leverancier dient zijn gehele knoflookteelt (ieder perceel afzonderlijk) ter keuring op te geven. Indien de leverancier tevens een consumptieteelt heeft, dient hij daarvan melding te maken.

2 Voorwaarden voor opname in de keuring

- Het perceel dient jaarlijks uiterlijk 15 mei bij Naktuinbouw te zijn aangemeld.
- Het plantgoed dient vrij te zijn van stengelaaltjes, aangetoond door onderzoek op stengelaaltjes uit een door Naktuinbouw getrokken en onderzocht monster, tenzij het plantgoed aantoonbaar een doelmatige warmwaterbehandeling heeft ondergaan.
- Het plantgoed dient goedgekeurd te zijn in de klasse 'geschikt voor opplant voor de teelt van plantgoed.'
- Het te keuren perceel dient tenminste 50 m te zijn verwijderd van percelen knoflook die niet in de keuring van Naktuinbouw zijn opgenomen, tenzij deze percelen virusvrij zijn. Tevens dienen percelen virusvatbare en virus geënte rassen 50 m van elkaar verwijderd te zijn.

3 Algemene voorwaarden goedkeuring gewas

- Het gewas moet een dusdanige stand vertonen dat keuring op betrouwbare wijze plaats kan vinden.
- Het gewas moet vroegtijdig en verder regelmatig worden gezuiverd van viruszieke en overige afwijkende planten.
- Het gewas dient vrij te zijn van witrotaantasting.
- Het perceel moet in zijn geheel de indruk geven van een gezond en goed verzorgd gewas, waarvan een goed houdbare partij zal kunnen worden geoogst.
- Het gewas is niet behandeld met een kiemremmingsmiddel.

4 Veldkeuringsnormen

Virusvatbare rassen kunnen worden goedgekeurd als 'plantgoed' klasse AA, A of als handelspartij (HP).

- De klasse AA mag verhandeld worden als plantgoed voor de teelt van plantgoed.
- De klasse A mag voor de eigen teelt van plantgoed aangewend worden.
- De klasse HP mag uitsluitend worden verhandeld voor de teelt van consumptieknoflook.
- Virus geënte rassen worden, indien aan de overige voorwaarden is voldaan, altijd in de klasse AA gekeurd.

Er vindt één veldkeuring door Naktuinbouw plaats. Voor goedkeuring in de desbetreffende klasse mag ten hoogste worden aangetroffen:

AA	A	HP
Virus 0 %	Virus 0,1 %	Virus 0,16 %
Valse meeldauw 0 %	Valse meeldauw 0 %	Valse meeldauw 0 %
Stengelaaltjes 0 %	Stengelaaltjes 0 %	Stengelaaltjes 0 %
Witrot 0 %	Witrot 0 %	Witrot 0 %

Daarnaast dient het perceel knoflook rasecht en voldoende raszuiver te zijn.

Werkwijze veldkeuring

De veldkeuring wordt uitgevoerd door Naktuinbouw. Over de uitslag van de veldkeuring wordt de betreffende teler schriftelijk of elektronisch geïnformeerd.

Indien de stand van het gewas het toelaat is de teler gerechtigd een verzoek tot Naktuinbouw te richten voor een extra keuring, mits de teler het gewas afdoende heeft opgezuiverd ter zake van valse meeldauw, witrot- en virusaantastingen. De extra keuring door Naktuinbouw dient binnen een week te geschieden. De hieraan verbonden kosten zijn voor rekening van de aanvrager.

Indien een teler het niet eens is met de beslissing van Naktuinbouw aangaande de extra keuring, dan kan hij een verzoek om een herkeuring richten aan Naktuinbouw als in artikel 8 van het Reglement bepaald. De herkeuring dient direct na het bekend worden van de uitslag van de veldkeuring te worden aangevraagd.

Het is niet toegestaan om – in het tijdvak gelegen na bekendmaking uitslag van de extra keuring en de herkeuring – zonder de nadrukkelijke toestemming van Naktuinbouw handelingen te verrichten in het gewas.

5 Laboratoriumonderzoek op stengelaaltjes (*Ditylenchus dipsaci*)

Te velde goedgekeurde partijen komen uitsluitend in aanmerking voor verhandeling, indien de van deze partijen getrokken monsters na laboratoriumonderzoek vrij bevonden zijn van stengelaaltjes. De monsterneming dient te geschieden door Naktuinbouw. Per maximaal 5 ton wordt uit de opslag een monster getrokken van minimaal 200 tenen (één teen per bol).

Indien meerdere monsters worden getrokken dienen de partijen of delen daarvan zodanig gekenmerkt te worden dat te allen tijde nagegaan kan worden van welk deel van de partij één monster afkomstig is. De monsterneming dient op betrouwbare wijze te kunnen geschieden.

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Naktuinbouw. De onderzoekskosten worden door het betreffende laboratorium in rekening gebracht.

Voor het onderzoek komen alleen die partijen in aanmerking, die bij de veldkeuring geen zichtbare stengelaaltjesaantasting vertonen.

Partijen, die blijkens veldkeuring of laboratoriumonderzoek besmet zijn, komen niet zonder meer voor goedkeuring in aanmerking. Dit geldt ook voor partijen die niet voor laboratoriumonderzoek worden opgegeven. Dergelijke partijen kunnen alleen nog in aanmerking komen voor goedkeuring indien zij een doelmatige warmwaterbehandeling hebben ondergaan. In dergelijke gevallen dient de Naktuinbouw-keurmeester tijdig in kennis te worden gesteld. De warmwaterbehandeling dient te worden uitgevoerd gedurende twee uur bij een temperatuur van 43,5 °C.

6 Gescheiden bewaring

Bij de bewaring dient het plantgoed per ras naar klasse-indeling (AA, A of HP) goed gescheiden van elkaar te worden opgeslagen. Bij onvoldoende scheiding worden de partijen en als één geheel beschouwd en ingedeeld in de laagste klasse en laagste gezondheidstoestand waarin één der partijen is ingedeeld. Knoflookplantgoed afkomstig van afgekeurde percelen en knoflook afkomstig van consumptiepercelen, dient ruimtelijk te zijn gescheiden van het goedgekeurde plantgoed.

7 Partijkeuring en kenmerking

Op alle te velde goedgekeurde knoflookbollen wordt bij aflevering een partijkeuring uitgevoerd. Voor de partijkeuring van plantgoed en handelspartijen worden dezelfde normen gehanteerd. De eisen gelden voor zowel de binnenlandse handel als voor export. Voor de goedkeuring dient de partij aan de volgende eisen te voldoen:

- de partij moet als geheel verzorgde partij (praktisch vrij van kale en andere afwijkende knoflookbollen, vellen, kluitjes, losse grond enz.);
- de partij moet op het oog vrij zijn van levende luizen en andere insecten, rot, schimmel- en aaltjesaantasting, vorstbeschadiging, verkleurde en verbroeiende knoflookbollen, mechanische en/of dierlijke beschadiging;
- ter bestrijding van luizen dient men tijdens de opslag in de bewaarplaats een adequate behandeling toe te passen;
- de partij moet praktisch vrij zijn van niet gemakkelijk te herkennen rotte knoflookbollen (lichte aantasting); de tolerantie per 25 kg 4 à 8 knoflookbollen, afhankelijk van de maat (grof of fijn);
- de partij moet behoorlijk zijn afgestaart;
- de partij moet wat de maat betreft oplopend zijn in de bij de plombering door de opdrachtgever aangegeven maat, evenwel vanaf de maat 30 mm ø en groter (vierkante maat). Partijen van een kleinere maat worden slechts geplombeerd indien de keurmeester hiervan schriftelijk of elektronisch in kennis is gesteld door de koper dan wel dit vermeld is op een aan de keurmeester getoond koopbewijs. In die gevallen dient de teler c.q. handelaar het keuringsdocument mede te ondertekenen;

- g. de partij moet dusdanig zijn verpakt, dat de houdbaarheid van de partij voldoende is gewaarborgd en het geheel een goed verzorgde indruk maakt. Dit zal slechts het geval zijn wanneer afgeleverd wordt in doelmatige baaltjes van maximaal 25 kg. Partijen in ondoelmatige of onooglijke emballage kunnen voor kenmerking worden geweigerd;
- h. de partij moet vrij zijn van schadelijke onzuiverheden (bijvoorbeeld knolcyperus);
- i. indien, op verzoek van de afnemer, gebroken partijen (als tenen) worden afgeleverd dan dienen dergelijke partijen aan de eisen als hierboven genoemd onder a, b, c, g en h te voldoen;
 - voor wat betreft de tolerantie van de onder d genoemde voorwaarden is een maximum gewichtsperscentage van 0,6% toegestaan;
 - voor wat betreft de maat dient deze aan de door de afnemer gewenste maat te voldoen. Hiervan dient een schriftelijk of elektronisch bewijs te kunnen worden overlegd;
 - afleveren van gebroken partijen is uitsluitend toegestaan indien het breken maximaal 14 dagen voor afleveren heeft plaatsgevonden.

8 Aflevering en kenmerking van knoflook

- a. Partijen teeltmateriaal en plantgoed van knoflook mogen in het verkeer worden gebracht indien deze door Naktuinbouw te velde zijn goedgekeurd en door Naktuinbouw of een door deze erkende leverancier op partij zijn goedgekeurd, geplombeerd en voorzien zijn van etiketten, onder begeleiding van een document als bedoeld in artikel 4 van dit Reglement of door een Naktuinbouw beschikbaar gesteld keuringsdocument. Het gebruik van door Naktuinbouw verstrekte labels is uitsluitend toegestaan indien gebruik gemaakt wordt van het door Naktuinbouw verstrekte keuringsdocument dat voldoet aan de voorwaarden die worden gesteld aan het leveranciersdocument als bedoeld in artikel 4 van dit Reglement.

Als verpakkingsmateriaal dienen dubbel gewezen zakken met een gewicht van minimaal 50 gram te worden gebruikt.

- b. Partijen AA-plantgoed worden bij de teler door Naktuinbouw gekenmerkt.
- c. Bij een groothandelaar/exporteur kunnen alleen partijen voor goedkeuring en kenmerking in aanmerking komen, indien de gekochte partijen gekenmerkt met etiketten worden ontvangen onder begeleiding van een document als bedoeld in artikel 4 van dit Reglement.

Bij herkenmerking dient het oorspronkelijke keuringsdocument te worden bewaard.

Een gekenmerkte partij knoflookplantgoed mag in zijn geheel of in gedeelten worden verder verhandeld, begeleid door een document als in artikel 4 van dit Reglement bedoeld, afgegeven door de leverancier op basis van het verstrekken van het bij de partij aanwezige keuringsdocument.

Bij verkoop van een veldgewas of vervoer van een elders opgeslagen partij naar het eigen bedrijf dient een voorlopig keuringsdocument meegeleverd te worden met de vermelding 'veldgewas'. Bij vervoer van een eigen partij naar een verpakkingsbedrijf dient op het keuringsdocument 'bestemd voor verpakking' vermeld te worden.

9 Handel in knoflookplantgoed

Knoflookplantgoed mag slechts in het verkeer worden gebracht als het door Naktuinbouw te velde en op partij is goedgekeurd en ten bewijze daarvan door Naktuinbouw is gekenmerkt en wordt begeleid door een document als bedoeld in artikel 4 van dit Reglement dan wel het door Naktuinbouw ter beschikking gestelde keuringsdocument.

Indien wordt afgeleverd voor consumptiedoeleinden, dient de keurmeester hiervan op de hoogte te worden gesteld.

Voor veldgewaspartijen en onvolledig klaargemaakte partijen dient een 'voorlopig keuringsdocument' te worden aangevraagd, waaruit blijkt dat de partij te velde is goedgekeurd. Wordt evenwel door de handelaar van een dergelijke partij tevens keuring op bepaalde hoedanigheden verlangd, dan wordt hiervoor een keuringsdocument uitgeschreven en het gangbare tarief berekend.

10 Gezondheidseisen bij aflevering

EU-landen: vrij van stengelaaltjes.

Overige landen: nader vastgesteld door de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA).

11 Aanvragen voor keuring of herkeuring

Voor een tijdige uitvoering van de keuring wordt verzocht deze tenminste twee werkdagen van te voren aan te vragen bij de keurmeester of het kantoor van Naktuinbouw.

Een herkeuring van een gekenmerkte partij kan binnen tien werkdagen na de kenmerking worden aangevraagd bij Naktuinbouw. In verband met de invloed van de bewaaromstandigheden op de uitwendige kwaliteit, kunnen klachten met betrekking tot de uitwendige kwaliteit na het verstrijken van die termijn in het algemeen niet meer in behandeling worden genomen.

Annex 3

Eisen te stellen aan teeltmateriaal en plantgoed van plantsjalotten *Allium cepa L. Aggregatum-groep*

1 Aanmelding

De leverancier dient naast zijn plantsjalottenteelt ook de sjalottenteelt voor andere dan vermeerderingsdoeleinden op te geven.

2 Voorwaarden voor opname in de keuring

- Het perceel dient jaarlijks uiterlijk op 15 mei bij Naktuinbouw te zijn aangemeld.
- Het plantgoed dient ter bestrijding van aaltjes een doelmatige warmwaterbehandeling te hebben ondergaan.
- Eigen plantgoed dient te zijn goedgekeurd in klasse AA of A.
- Gekocht plantgoed dient te zijn goedgekeurd in klasse AA.
- Het te keuren perceel dient tenminste 50 m te zijn verwijderd van een perceel sjalotten, dat niet in de keuring van Naktuinbouw is opgenomen, tenzij dit laatste perceel geheel virusvrij is.
- Het te keuren perceel dient voorts tenminste 100 m te zijn verwijderd van een perceel waarop uienzaad wordt geteeld, tenzij dit laatste perceel geheel virusvrij is.
- Bovenstaande onderdelen e. en f. zijn niet van toepassing voor virusresistente rassen.
- Van elk perceel dient bij opgave van de teelt een geldige AM-onderzoeksverklaring, met de daarbij behorende schets, te worden meegezonden.

3 Aanvullende voorwaarden goedkeuring gewas

- Het gewas moet vroegtijdig en verder regelmatig worden gezuiverd van viruszieke en overige afwijkende planten.
- Het gewas moet een dusdanige stand vertonen dat keuring op betrouwbare wijze plaats kan vinden.
- Het perceel moet in zijn geheel de indruk geven van een gezond en goed verzorgd gewas waarvan een goed houdbare partij zal kunnen worden geoogst.
- Het gewas is niet behandeld met een kiemremmingsmiddel.

4 Veldkeuringsnormen

Indeling in klassen

Plantsjalotten kunnen worden goedgekeurd als 'plantgoed' (klasse AA of A) of als 'handelspartij' (HP). Er vindt één veldkeuring door Naktuinbouw plaats. Voor goedkeuring in de desbetreffende klasse mag ten hoogste worden aangetroffen:

AA	A	HP
Virus 0 %	Virus 0,1 %	Virus 0,16 %
Valse meeldauw 0 %	Valse meeldauw 0 %	Valse meeldauw 0 %
Stengelaaltjes 0 %	Stengelaaltjes 0 %	Stengelaaltjes 0 %
Witrot 0 %	Witrot 0 %	Witrot 0 %

Daarnaast moet het perceel plantsjalotten rasecht en voldoende raszuiver zijn.

Werkwijze veldkeuring

- De aanvang van de veldkeuring zal minimaal één week vooraf schriftelijk of elektronisch bekend gemaakt worden aan de telers.
- De veldkeuring wordt uitgevoerd door Naktuinbouw waarbij het perceel, voor zover het een AA- of A-perceel betreft, wordt geplaatst in een voorlopige keuringsklasse. De keuringsklasse HP wordt definitief toegekend. Bij de veldkeuring wordt de uitslag afgegeven aan de betreffende teler.
- De definitieve keuringsuitslag van de HP percelen wordt na de veldkeuring door Naktuinbouw aan de teler toegezonden. De voorlopige plaatsing van AA- en A-percelen kan slechts in een definitieve klassering worden omgezet na definitieve goedkeuring, desgewenst ondersteund door een kasproef, die door Naktuinbouw op verzoek en tegen vergoeding van kosten wordt uitgevoerd. De Naktuinbouw-keurmeester neemt na de veldkeuring contact op met de teler, waarbij de teler zijn verzoek tot bemonstering in kan dienen. De gewasbemonstering vindt dan omstreeks augustus plaats.
- Percelen met een klassering in de veldkeuring van AA of A die niet in de kasproef worden opgenomen, kunnen desgewenst worden teruggeplaatst in de keuringsklasse HP.
- Indien de stand van het gewas het toelaat is de teler gerechtigd een verzoek tot Naktuinbouw te richten voor een extra keuring, mits de teler het gewas afdoende heeft opgezuiverd ter zake van valse meeldauw, witrot- en virusaantastingen. De extra keuring door Naktuinbouw dient binnen een week te geschieden. De hieraan verbonden kosten zijn voor rekening van de aanvrager. Indien een teler het niet eens is met de beslissing van Naktuinbouw aangaande de extra keuring, dan kan hij een verzoek om een herkeuring richten aan Naktuinbouw als in artikel 8 van het Reglement bepaald. De herkeuring dient direct na het bekend worden van de uitslag van de veldkeuring te worden aangevraagd. Het is niet toegestaan om – in het tijdvak gelegen na bekendmaking uitslag van de extra keuring en de herkeuring – zonder de nadrukkelijke toestemming van Naktuinbouw handelingen te verrichten in het gewas.

5 Definitieve goedkeuring AA en A partijen

Om voor goedkeuring in de klasse AA en A in aanmerking te komen dienen percelen die bij de veldkeuring voorlopig in de klasse AA of A goedgekeurd zijn, indien nodig, te worden onderworpen aan een kasproef.

Voor ieder perceel of deel van perceel met een maximum grootte van 2 ha wordt een veldmonster van 400 bollen getrokken. Percelen groter dan 2 ha worden opgesplitst in delen

van maximaal 2 ha. Bij meerdere monsters van een perceel wordt door middel van een schets aangegeven welk monster van welk deel werd getrokken. De teler ontvangt hiervan een afschrift en kan indien door hem gewenst de perceeldelen apart opslaan. Indien niet apart wordt opgeslagen dan geldt de laagste klassering van de kasproef.

Van deze percelen wordt een monster te velde getrokken van 400 bollen dat vervolgens in de kas wordt opgeplant.

Voor definitieve goedkeuring in de klasse AA of A mag ten hoogste worden aangetroffen:

- **Voor de klasse AA**
maximaal 0,5% door virus aangetaste planten.
- **Voor de klasse A**
maximaal 1,5% door virus aangetaste planten.

Partijen die te velde in de klasse A zijn goedgekeurd worden, indien het viruspercentage niet meer dan 0,5% bedraagt, opgewaardeerd naar de klasse AA.

Partijen die te velde in de klasse AA of A zijn goedgekeurd en meer dan 1,5% virus bevatten worden teruggeplaatst in de keuringsklasse HP. Dergelijke partijen komen dus niet meer in aanmerking voor plantgoedverhandeling en/of plantgoed voor eigen opplant.

6 Met stengelaaltjes besmette partijen

Partijen, die blijkens veldkeuring besmet zijn, komen niet voor goedkeuring in aanmerking. Dergelijke partijen kunnen alleen in aanmerking komen voor goedkeuring indien zij een doelmatige warmwaterbehandeling hebben ondergaan. In dergelijke gevallen dient de Naktuinbouw-keurmeester tijdig in kennis te worden gesteld. De warmwaterbehandeling dient te worden uitgevoerd gedurende twee uur bij een temperatuur van 43,5 °C.

7 Gescheiden bewaring

Bij de bewaring dienen de plantsjalotten naar klasse-indeling (AA, A of HP), gezondheidsklasse ('vrij' of 'besmet') en ras goed gescheiden van elkaar te worden opgeslagen. Bij onvoldoende scheiding worden de partijen als één geheel beschouwd en ingedeeld in de laagste klasse en laagste gezondheidstoestand waarin één der partijen is ingedeeld. Sjalotten afkomstig van afgekeurde percelen en sjalotten, zaaisjalotten daaronder begrepen, die voor consumptiedoeleinden zijn geteeld, dienen ruimtelijk te zijn gescheiden van de goedgekeurde plantsjalotten.

8 Partijkeuring

Op alle te velde goedgekeurde plantsjalotten wordt bij aflevering door het verantwoordelijke bedrijf een partijkeuring uitgevoerd. Voor de partijkeuring van plantsjalotten bestemd voor vermeerdering en handelspartijen zijn dezelfde kwaliteitsnormen van toepassing. De eisen gelden zowel voor handel binnen de EU als voor export (naar landen buiten de EU).

Voor goedkeuring en etikettering dient de partij:

- a. als geheel goed gedroogd en geschoond te zijn en het aanzien hebben van een goed houdbare, verzorgde partij;
- b. op het oog vrij te zijn van levende luizen en andere insecten;
- c. maximaal 2 gewichtsprocenten, bestaande uit schot (dat wil zeggen plantsjalotten die maximaal 1 cm uitwendig schot vertonen) beschadigde, kale (dat wil zeggen plantsjalotten waarvan de huid voor meer dan eenderde ontbreekt) rotte of beschimmelde plantsjalotten, duidelijk waarneembare hergroei van de wortels, kluiten en andere verontreinigingen bevatten. Hiervan mag maximaal 0,6% bestaan uit rot, kluiten en andere verontreinigingen.
- d. behoorlijk te zijn afgestaart. Sjalotten waarvan het loof vroegtijdig is afgemaaid kunnen wegens verminderde houdbaarheid niet voor goedkeuring in aanmerking komen;
- e. goed te zijn gebroken, zonder ongebroken klisters;
- f. wat de maat betreft oplopend te zijn in de bij de plombering door de opdrachtgever aangegeven maat, evenwel binnen de maten 7 en 15 cm (ronde maat).
Partijen van een andere maat worden bij niet voor zelfplombering erkende bedrijven slechts geplombeerd indien de keurmeester hiervan schriftelijk of elektronisch in kennis is gesteld door de koper dan wel dit vermeld is op een aan de keurmeester getoond koopbewijs. In die gevallen dient de teler danwel de handelaar het keuringsdocument mede te ondertekenen. Bedrijven die erkend zijn voor zelfplombering dienen in dergelijke gevallen een schriftelijk of elektronisch bewijs te kunnen overleggen waarin bevestigd wordt dat de afnemer op de hoogte is;
- g. dusdanig te zijn verpakt dat de houdbaarheid van de partij voldoende is gewaarborgd, doelmatig is verpakt en het geheel een goed verzorgde indruk maakt. Partijen dienen te worden afgeleverd in baaltjes van maximaal 25 kg;
- h. vrij te zijn van schadelijke onzuiverheden (met name knolcyperus).

De bevindingen dienen minimaal te worden vastgelegd zoals vermeld onder punt 3 van de bijgevoegde instructie partijkeuring plantsjalotten uitgevoerd door het verantwoordelijke bedrijf.

9 Aflevering en kenmerking van plantsjalotten

- a. Partijen plantsjalotten mogen in het verkeer worden gebracht indien deze door Naktuinbouw te velde zijn goedgekeurd en door Naktuinbouw of een door deze erkende leverancier op partij is goedgekeurd, geplombeerd en voorzien zijn van etiketten, onder begeleiding van een document als bedoeld in artikel 4 van dit Reglement, dat tevens is ingericht als plantenpaspoort. Het gebruik van door Naktuinbouw verstrekte labels is uitsluitend toegestaan indien gebruik gemaakt wordt van het door Naktuinbouw verstrekte keuringsdocument dat tevens voldoet aan de eisen, te stellen aan het leveranciersdocument als bedoeld in artikel 4 van dit Reglement en dat eveneens de plantenpaspoortgegevens vermeldt, welke zijn gestoeld op de Plantenziektenwet en de Europese fytosanitaire wetgeving.
Als verpakkingsmateriaal dienen dubbel geweven zakken met een gewicht van minimaal 50 gram te worden aangewend.

- b. Partijen AA-plantgoed worden bij de teler gekenmerkt.
- c. Bij een groothandelaar/exporteur kunnen alleen partijen voor goedkeuring en kenmerking in aanmerking komen indien de gekochte partijen gekenmerkt met etiketten worden ontvangen onder begeleiding van een keuringsdocument. Bij herkenning dient het oorspronkelijke keuringsdocument te worden bewaard.

Een gekenmerkte partij plantsjalotten mag in zijn geheel of in gedeelten worden verder verhandeld, begeleid door een keuringsdocument.

Bij verkoop van een veldgewas of vervoer van een elders opgeslagen partij naar het eigen bedrijf dient een voorlopig keuringsdocument meegeleverd te worden met de vermelding 'veldgewas'. Bij vervoer van een eigen partij naar een verpakkingsbedrijf dient op het keuringsdocument 'bestemd voor verpakking' vermeld te worden.

10 Gezondheidseisen bij aflevering

EU-landen: vrij van stengelaaltjes.

Overige landen: nader vastgesteld door de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA).

11 Kenmerking door Naktuinbouw

Indien kenmerking van een partij door Naktuinbouw geschiedt dient dit twee werkdagen van te voren te worden aangevraagd bij de keurmeester of het kantoor van Naktuinbouw.

Instructie partijkeuring plantsjalotten uitgevoerd door de leverancier

1. Bij aflevering door de leverancier dient regelmatig te worden gecontroleerd op de kwaliteit; per partij of over meerdere partijen, indien deze in dezelfde hoedanigheid en aaneensluitend uit dezelfde opslag worden klaargemaakt.
2. Per maximaal 200 balen wordt minimaal één baal gekeurd.
3. De leverancier dient alle partijen te beoordelen op:
 - a. rasechtheid en raszuiverheid;
 - b. maat (normaal oplopend);
 - c. het voorkomen van rotte plantsjalotten;
 - d. het voorkomen van kale plantsjalotten;
 - e. de afstaarting;
 - f. het voorkomen van schot;
 - g. levende luizen, trips en andere insecten, en
 - h. het algehele aanzien.
4. De hierna genoemde gegevens dienen ten minste op een door de leverancier bepaalde wijze overzichtelijk in zijn administratiesysteem te worden vastgelegd:
 - a. de nummers van de keuringsdocumenten en de daarop verantwoorde etiketnummers van de geëtiketteerde eenheden;
 - b. de datum waarop de keuring is uitgevoerd;
 - c. het paraaf van degene die de keuring heeft uitgevoerd, en
 - d. de keuringsuitslag.

Uitsluitend indien er opmerkingen zijn gemaakt over de hierboven onder 3 genoemde kwaliteitseisen, worden deze vermeld. Indien er geen bijzonderheden zijn te vermelden is dit aangegeven door bijvoorbeeld: 'goed' of 'akkoord'.

Annex 4

Eisen te stellen aan teeltmateriaal en plantgoed van PLANTUITJES *Allium cepa L. Cepa-groep*

1 Aanmelding

De leverancier dient zijn gehele plantuitjesteelt, waaronder alle percelen met plantmateriaal, bestemd voor de productie van bosuien (ieder perceel afzonderlijk) op te geven.

2 Voorwaarden voor opname in de keuring

- a. Het perceel dient jaarlijks uiterlijk 1 mei bij Naktuinbouw te worden aangemeld.
- b. Voor de teelt dient gebruik gemaakt te worden van zaad, dat bemonsterd is door Naktuinbouw of een bedrijf dat deelneemt in het 'Erkenningssysteem aaltjesvrij *Allium*-zaad' en dat gekenmerkt is met Naktuinbouw-labels, voorzien van een bemonsteringsnummer. Dit nummer dient op het teeltaangifteformulier te worden vermeld. Het label dient voorzien te zijn van een stempel 'bij monsteronderzoek geen stengelaaltjes aangetroffen', ofwel op de verpakking dient de groene sticker met dezelfde opdruk aangebracht te zijn, ofwel een opdruk, in tekst en uitvoering vooraf door Naktuinbouw goedgekeurd, is op de verpakking aangebracht. Plantuitjes van rassen waarmee onvoldoende ervaring is met de teelt van tweedejaars plantuien kunnen uitsluitend met de extra vermelding 'proefproductie' op het keuringsdocument worden afgeleverd;
- c. Het perceel dient bestemd te zijn voor de teelt van plantuitjes of plantmateriaal bestemd voor de productie van bosuien.
- d. Voor percelen waarop plantuitjes, of plantmateriaal bestemd voor de productie van bosuien, worden geproduceerd, dient ten minste 60 kg zaad van voldoende kiemkracht te worden gebruikt.
- e. Het perceel dient tenminste 50 m verwijderd te liggen van een perceel waarop een uien- of sjalottengewas, bestemd voor zaadteelt staat, vegetatief vermeerderde sjalotten worden geteeld of tweedejaars plantuien worden geteeld, tenzij dit perceel visueel vrij is van virusziekten.
- f. Van elk perceel dient bij de opgave van de teelt de uitslag van het grondonderzoek op stengelaaltjes en het originele bemonsteringskaartje (geen fotokopie) te worden bijgesloten, dat bij de grondbemonstering is afgegeven door de monsternemer van Naktuinbouw.

3 Acceptatie

- a. De teelt dient te worden aangegeven bij Naktuinbouw op de daarvoor ter beschikking gestelde formulieren. De teler van het teeltmateriaal voorziet ieder perceel van een perceelsnummer en iedere partij van een partijnummer. Met dit partijnummer blijft het betreffende perceel en de opbrengst daarvan steeds gekenmerkt, ook bij opslag.
- b. Na ontvangst van het aangifteformulier dient de teler ieder(e) perceel/partij vóór aanvang van de keuring (\pm 15 juni) te voorzien van een veldetiket met daarop de

vermelding van het partijnummer. Dit etiket dient op een lat of steekhout te worden bevestigd en duidelijk zichtbaar in het perceel te worden geplaatst. Wanneer het veldetiket in een bepaald perceel ontbreekt, brengt Naktuinbouw de kosten die aan de tracerings verbonden zijn in rekening.

- c. Liggen twee of meer percelen in één aangesloten blok, dan dient de scheidingslijn duidelijk aangegeven te worden door paaltjes. Bij een niet duidelijke scheiding zal het betreffende blok als één perceel worden aangemerkt.
- d. Indien uit het grondonderzoek blijkt, dat een perceel zeer licht besmet is met stengel-aaltjes, dan dient als volgt te worden gehandeld: het uitslagformulier van het laboratorium dat het onderzoek uitvoert met het bijbehorende bemonsteringskaartje, dat door de monsternemer is afgegeven, dient vóór de aanvang van de teelt aan Naktuinbouw te worden toegezonden. Aan de hand hiervan zal vervolgens worden bepaald of het betreffende perceel na een eventuele afbakening alsnog geaccepteerd kan worden voor de teelt van plantuitjes. Door de aanvrager kan op het bemonsteringskaartje reeds worden aangegeven welk gedeelte van het perceel met een ander gewas zal worden ingezaaid.

4 Algemene voorwaarden voor goedkeuring gewas

Het gewas dient te zijn geteeld op grond, waarbij in de grondmonsters, uitgevoerd per 20 are, op stengelaaltjes (*Ditylenchus dipsaci*) en witrot (*Sclerotium cepivorum*) geen besmetting werd aangetroffen. Dit grondonderzoek kan bij Naktuinbouw of een door deze ASLN-erkend laboratorium worden uitgevoerd. De grond dient vóór 1 april van het betreffende productiejaar te zijn onderzocht. Na deze datum kan geen betrouwbaar grondonderzoek op stengelaaltjes plaatsvinden.

Door het laboratorium van Naktuinbouw – of het door Naktuinbouw ASLN-erkend laboratorium – zal een bevestiging worden toegezonden dat de opdracht voor grondbemonstering wel of niet zal worden uitgevoerd.

Het gebruikte zaad moet zijn gekenmerkt met een Naktuinbouwlabel en verder voorzien zijn van een stempel, een sticker of een opdruk, in tekst en uitvoering door Naktuinbouw goedgekeurd, op de verpakking, waaruit blijkt dat in de onderzochte monsters van de afgeleverde partijen geen besmetting met stengelaaltjes is aangetroffen.

Het gewas moet visueel vrij van stengelaaltjes, witrot en valse meeldauw zijn en moet voor wat betreft de overige ziekten voldoende gezond zijn.

5 Veldkeuring

- a. Veldkeuring vindt plaats op rasechtheid en raszuiverheid, de belending met virus (zie 3d), stengelaaltjesaantasting, witrot, valse meeldauw, *Fusarium* en overige ziekten.
- b. Percelen, die een te welige stand of te donkere kleur vertonen, bijvoorbeeld ten gevolge van te zware stikstofbemesting (N-partijen) en derhalve naar alle waarschijnlijkheid een minder goed houdbaar product zullen opleveren, komen niet in aanmerking voor directe aflevering (zie onder '12 Partijkeuring en -kenmerking' punt j). De opbrengst van een dergelijk perceel dient afzonderlijk te worden opgeslagen. Eventuele aflevering is mogelijk ná 1 februari.

- c. Voor de aan een perceel verbonden extra werkzaamheden, zoals extra veldkeuring en/of monsterneming voor gewasonderzoek, zullen de extra kosten boven het geldende veldkeuringstarief in rekening worden gebracht.

6 Gewasbemonstering op aaltjes

Indien noodzakelijk vindt een gewasbemonstering voor laboratoriumonderzoek op stengel-aaltjes plaats. De kosten hieraan verbonden zijn voor rekening van de betreffende teler.

7 Goedkeuring

- a. Indien bij de veldkeuring een aantasting door witrot of valse meeldauw wordt aangetroffen, dan komt het op het betreffende perceel geteelde gewas niet voor goedkeuring in aanmerking, tenzij ten aanzien van die aantasting door of namens de directeur van Naktuinbouw aan te geven maatregelen worden getroffen.
- b. Afhankelijk van het resultaat van de veldkeuring en, gelet op het hierboven bepaalde onder 6 daar waar van toepassing, het laboratoriumonderzoek met betrekking tot stengelaaltjes, wordt op het betreffende perceel geteelde gewas of een gedeelte daarvan geclassificeerd als 'vrij van stengelaaltjes' of 'besmet met stengelaaltjes'.
- c. De schriftelijke of elektronische bevestiging door Naktuinbouw, dat een partij te velde is goedgekeurd geldt tevens als toestemming voor vervoer tussen twee locaties in de zin van de Europese fytosanitaire wetgeving. Bij doorlevering dient de teler een kopie van die schriftelijk en/of elektronische bevestiging bij de partij te voegen.
- d. Indien de stand van het gewas het toelaat is de teler gerechtigd een verzoek tot Naktuinbouw te richten voor een extra keuring, mits de teler het gewas afdoende heeft opgezuiverd. De extra keuring door Naktuinbouw dient binnen een week te geschieden. De hieraan verbonden kosten zijn voor rekening van de aanvrager. Indien een teler het niet eens is met de beslissing van Naktuinbouw inzake de extra keuring, dan kan hij een verzoek om een herkeuring richten aan Naktuinbouw als in artikel 8 van het Reglement bepaald. De herkeuring dient direct na het bekend worden van de uitslag van de extra keuring te worden aangevraagd. Het is niet toegestaan om – in het tijdvak gelegen na bekendmaking uitslag van de extra keuring en de herkeuring – zonder de nadrukkelijke toestemming van Naktuinbouw handelingen te verrichten in het gewas.

8 Opslag en bewaring

- a. Bij de bewaring van vrije en besmette partijen in een zelfde ruimte (cel) wordt de gehele daarin opgeslagen hoeveelheid plantuitjes als besmet aangemerkt, tenzij de partijen goed gescheiden van elkaar zijn opgeslagen (bijv. opslag in kisten).
- b. N-partijen, als bedoeld bij 5b, dienen afzonderlijk te worden bewaard.
- c. De bewaarplaatshouder (ingedeeld als bewerkingsbedrijf) dient een nauwkeurige administratie per partijnummer en per cel bij te houden van alle ingebrachte en afgeleverde partijen.

9 Prepareren

- a. Plantuitjes van schietgevoelige, voor plantuitjes geschikte rassen mogen uitsluitend geprepareerd worden verhandeld. De preparatie dient ononderbroken te geschieden bij een temperatuur tussen 25,5 ° Celsius en 28° Celsius en een relatieve luchtvochtigheid van ten minste 70%. De periode van ononderbroken preparatie staat voor de verschillende rassen en maten aangegeven in de onderstaande tabel. Voor de rassen van het type Noordhollandse Bloedrode en Brunswijker is het toegestaan niet geprepareerd af te leveren, gekenmerkt met speciale etiketten (zie '13 Aflevering en kenmerking'). Preparatie is echter bijzonder aan te bevelen met het oog op de gevoeligheid voor schieters van deze rassen.
- b. Partijen van schietgevoelige rassen die niet de volledige preparatieperiode hebben ondergaan kunnen, op door Naktuinbouw te stellen voorwaarden, worden afgeleverd.

Preparatieschema

Ras	Maat (vierkant)	Ononderbroken preparatie vanaf	Tot minstens (d.d. aflevering vanaf)
Voor plantuitjes geschikte schietgevoelige rassen	8-21 mm	15 oktober	1 maart
	21-24 mm	15 oktober	1 april
Stuttgarter Riesen	8-21 mm	15 november	1 februari
		1 december	15 februari
		1 januari	15 maart
	21-24 mm	15 november	1 februari
		1 december	15 februari
		1 januari	15 maart

Voor alle plantuitjes tussen de maten 24-30 mm dient indien deze als geprepareerd worden afgeleverd een ononderbroken preparatie van 15 oktober tot 1 april te worden toegepast.

Bedrijven die plantuitjes prepareren dienen dit middels het formulier 'aangifte voor opslag plantuitjes' aan te geven. Indien men tussentijds een partij Stuttgarter Riesen gaat prepareren vanaf (1 december / 1 januari) dient dit bij Naktuinbouw te worden gemeld.

10 Rassen waarmee voor de productie van plantuitjes geen ervaring is

Rassen waarmee geen ervaring is opgedaan met de teelt als plantuitjes kunnen alleen als plantuitjes worden afgeleverd met de opdruk 'proefproductie' op het keuringsdocument nadat hiervoor toestemming van Naktuinbouw is verkregen. Aan de toestemming kunnen voorwaarden worden verbonden.

11 Gezondheidseisen bij aflevering

EU-landen: vrij van stengelaaltjes.

Overige landen: nader vastgesteld door de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA).

12 Partijkeuring en -kenmerking

Voor goedkeuring en kenmerking dient de partij:

- a. afkomstig zijn van een door Naktuinbouw te velde goedgekeurd perceel;
- b. overeen te komen met het aangegeven ras en de sortering, vierkante zeefmaat (vkm). Gekeurd wordt binnen de maten 8-24 mm en 24-30 mm, waarvan de sortering 'normaal oplopend' moet zijn. In het maatbereik 8-24 mm (vkm) mag hoogstens 10% van het gewicht bestaan uit uitjes, die niet beantwoorden aan de vermelde sortering met uitzondering van de sortering 21-24 mm (vkm) waarvan 20% is toegestaan. Voor de sortering 24-30 mm is gewichtpercentage van maximaal 25% toegestaan. De afwijkende uitjes mogen echter niet meer dan 1 mm afwijken van de aangegeven onder- en/of bovengrens van de sortering. Op het label en het leveranciersdocument dienen bij de sortering binnen de maten 24-30 mm te worden vermeld: 'bosuien';
- c. van de rassen van het type Noordhollandse Bloedrode en Brunswijker (ongeprepareerd) alsmede ongeprepareerde uitjes van de overige rassen (met uitzondering van Sturon en daarmee vergelijkbare rassen) waarin de maat 21-24 mm voorkomt, voorzien te zijn van een speciale kenmerking waarop de mogelijkheid van het optreden van schieters vermeld staat;
- d. in zijn geheel het aanzien te hebben van een goed verzorgd product (praktisch vrij zijn van gesproten, kale, geheel verdroogde uitjes, grond, vellen en andere verontreinigingen);
- e. voldoende afgestaart te zijn;
- f. voldoende houdbaar en droog te zijn;
- g. naar praktische maatstaven vrij te zijn van:
 - levende luizen en andere insecten;
 - op het oog kenbare aantasting door stengelaaltjes;
 - gemakkelijk herkenbare, geheel of grotendeels rotte dan wel beschimmelde uitjes;
 - vorstbeschadiging;
 - verkleurde en verbroeide uitjes;
- h. praktisch vrij te zijn van:
 - (niet gemakkelijk herkenbare) rotte uitjes;
 - mechanische of dierlijke beschadiging;
- i. te voldoen aan de gezondheidseisen;
- j. met een N-status (zie 5b. en 9b) eerst na 1 februari te worden afgeleverd en gekeurd te zijn;
- k. door de leverancier zelf te zijn beoordeeld waarbij de bevindingen minimaal vastgelegd dienen te worden, zoals vermeld onder punt 3 van de 'instructie partijkeuring plantuitjes uitgevoerd door de leverancier'. Dit gebeurt op dusdanige wijze dat volledige 'tracking & tracing' gewaarborgd is.

13 Aflevering en kenmerking

- a. Als plantuitjes of bosuien mogen slechts partijen in het handelsverkeer worden gebracht die door Naktuinbouw te velde en door Naktuinbouw dan wel een door deze erkende leverancier op partij zijn goedgekeurd, onder begeleiding van een door Naktuinbouw goedgekeurd leveranciersdocument en waarvan de verpakkingseenheden zijn gekenmerkt met een goedgekeurd Naktuinbouw etiket, voorzien van een opdruk die

verwijst naar het ras en een unieke nummering die opgenomen is op het bijbehorende leveranciersdocument. Verdere verhandeling (in zijn geheel of in gedeelten) is mogelijk onder een door de leverancier af te geven leveranciersdocument.

Het gebruik van door Naktuinbouw verstrekte labels is uitsluitend toegestaan indien gebruik gemaakt wordt van het door Naktuinbouw verstrekte keuringsdocument dat voldoet aan de voorwaarden als in artikel 4 van dit Reglement bepaald en tevens de vereiste plantenpaspoortgegevens bevat als voorgeschreven in de regelgeving die steunt op de Plantenziektenwet en de Europese fytosanitaire wetgeving.

- b. Bij de afzet naar derde landen wordt uitsluitend gebruik gemaakt van door Naktuinbouw goedgekeurde etiketten en keuringsdocumenten.
- c. Het verpakkingsmateriaal dient deugdelijk te zijn. Hieronder wordt verstaan 'dubbel geweven' zakken met een gewicht van minimaal 50 gram. Bij aflevering in kisten/containers (indien toegestaan) dient de daarvoor geldende instructie te worden gevolgd.
- d. Wanneer plantuitjes ontsmet worden afgeleverd dient dit te worden aangegeven en wel zodanig dat deze informatie de (uiteindelijke) afnemer bereikt.
- e. In de volgende gevallen wordt op het keuringsdocument 'veldgewas' resp. bestemd voor verpakking' vermeld:
 - ver(aan)koop van een veldgewas;
 - vervoer van een elders opgeslagen partij naar eigen bedrijf;
 - vervoer van een eigen partij naar een bewerkings- of verpakkingsbedrijf;
 - over Naktuinbouw gekenmerkte bulkp partijen die voldoen aan de voorwaarden voor aflevering en bestemd zijn voor de verpakking, worden éénmaal keuringskosten in rekening gebracht. Naktuinbouw kan nadere voorwaarden stellen aan de wijze van kenmerking van deze bulkp partijen.
- f. Mengsels van rassen kunnen worden afgeleverd in de amateursector, mits
 - verpakt in kleine verpakkingen van ten hoogste 1.000 gram;
 - op de verpakking de vermelding 'rassenmengsel' is aangebracht;
 - daarop de rassen zijn vermeld waaruit het mengsel bestaat.

Instructie partijkeuring plantuitjes uitgevoerd door de leverancier

1. Bij aflevering dient regelmatig te worden gecontroleerd op de kwaliteit; per partij of over meerder partijen, indien deze in dezelfde hoedanigheid en aaneensluitend uit dezelfde opslag worden klaargemaakt. Per maximaal 200 balen wordt minimaal één baal gekeurd.
2. De leverancier dient elke partij ten minste te beoordelen op:
 - a. rasechtheid en raszuiverheid;
 - b. maat (normaal oplopend);
 - c. het voorkomen van rotte uitjes;
 - d. het voorkomen van kale uitjes;
 - e. de afstaarting;
 - f. het voorkomen van schot;
 - g. levende luizen, trips, andere insecten en stengelaaltjes aantasting;
 - h. het algehele aanzien.
3. De hierna genoemde bevindingen dienen ten minste op een door de leverancier te bepalen wijze overzichtelijk in zijn administratiesysteem te worden vastgelegd:
 - a. de nummers van de leveranciersdocumenten en de daarop verantwoorde partijnummers van de geëtiketteerde eenheden;
 - b. de datum waarop de beoordeling is uitgevoerd;
 - c. het paraaf van degene die de beoordeling heeft uitgevoerd, en
 - d. de uitslag van de beoordeling.

Uitsluitend indien er opmerkingen zijn gemaakt over de hierboven onder 2 genoemde kwaliteitseisen, worden deze vermeld. Indien er geen bijzonderheden zijn te vermelden is dit aangegeven door bijvoorbeeld: 'goed' of 'akkoord'.

Bijlage 3

Afbeeldingen van merken, sluitingen, stempels, plombes, etiketten, labels, leveranciersdocument en certificaat.

Merk (kleur), achterzijde blanco

Merk (zwart/wit) achterzijde blanco

Bindband

Stempel

Stempel

Plombe

Plaketiket

Labels groentezaden

nak *tuinbouw*
Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands (NL) **EU-systeem**

Niet definitief goedgekeurd zaad

Soort: _____

Ras: _____ Netto- of brutogewicht: _____

Veldreferentienummer of Partijnummer: _____

033 000001

Achtergrond in grijs

nak *tuinbouw*
Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands (NL) **EU-systeem**

Basiszaad

Soort: _____ Land van productie: _____

Ras: _____

Partijnummer: _____ Netto- of brutogewicht: _____

Gesloten in: _____

Chemische behandeling of toevoeging: _____ of aantal zaden: _____

035 000003

Achtergrond in wit

nak *tuinbouw*
Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands (NL) **EU-systeem**

Gecertificeerd zaad

Soort: _____ Land van productie: _____

Ras: _____

Partijnummer: _____ Netto- of brutogewicht: _____

Gesloten in: _____

Chemische behandeling of toevoeging: _____ of aantal zaden: _____

034 000002

Achtergrond in blauw

nak *tuinbouw*
Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands (NL) **EU-systeem**

Pre-basiszaad

Soort: _____ Aantal generaties
voorafgaand aan
gecertificeerd zaad: _____

Ras: _____

Partijnummer: _____

Gesloten in: _____

Chemische behandeling: _____

036 000004

Achtergrond in wit met paarse diagonale streep

Labels groentezaden

nak!tuinbouw
Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands
Tel. +31 (0)71 332 62 62, E-mail: groente@naktuinbouw.nl

Aanhechting van dit etiket betekent dat een officieel monster uit de partij werd genomen door Naktuinbouw (Nederlandse Algemene Kwaliteitsdienst Tuinbouw).

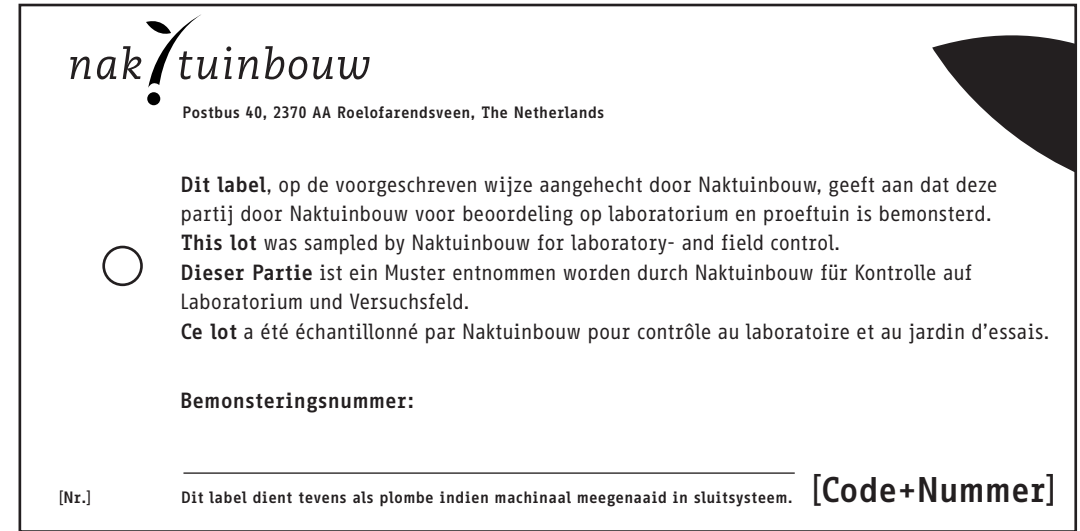
Anheftung von diesem Etikett bedeutet dass ein offizielles Muster aus der Partie gezogen worden ist von Naktuinbouw (Anerkennungsdienst für Gartenbau). E-mail: vegetable@naktuinbouw.nl.

Attachement of this label means that an official sample has been taken from the lot by Naktuinbouw (Inspection Service for Horticulture). E-mail: vegetable@naktuinbouw.nl.

Apposition de cette étiquette signifie qu'un échantillon officiel du lot a été prélevé par Naktuinbouw (Service de Contrôle de l'Horticulture). E-mail: vegetable@naktuinbouw.nl.

[Nr.]

Achtergrond in diverse kleuren, afhankelijk van ras

nak!tuinbouw
Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands

Dit label, op de voorgeschreven wijze aangehecht door Naktuinbouw, geeft aan dat deze partij door Naktuinbouw voor beoordeling op laboratorium en proeftuin is bemonsterd.
This lot was sampled by Naktuinbouw for laboratory- and field control.
Dieser Partie ist ein Muster entnommen worden durch Naktuinbouw für Kontrolle auf Laboratorium und Versuchsfeld.
Ce lot a été échantillonné par Naktuinbouw pour contrôle au laboratoire et au jardin d'essais.

Bemonsteringsnummer:

[Nr.] Dit label dient tevens als plombe indien machinaal meegenaid in sluitsysteem. **[Code+Nummer]**

Achtergrond in diverse kleuren, afhankelijk van ras

nak!tuinbouw
Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands

Aanhechting of verwerking van dit doornailabel in het sluitingsysteem betekent dat een officieel monster uit de partij werd genomen door Naktuinbouw (Nederlandse Algemene Kwaliteitsdienst Tuinbouw).

[Nr.] Dit label dient tevens als plombe indien machinaal meegenaid in sluitsysteem. **[Code+Nr]**

Achtergrond in diverse kleuren, afhankelijk van ras

Lintlabels plantsjalotten

<p>EU-Plantenpaspoort NL [CODE]</p> <p>Allium cepa L. Aggregatum-groep [Nr.]</p> <p>Plantsjalotten • Pflanz Schalotten • Seed Shallots • Echalotes</p> <p><i>nak!tuinbouw</i></p> <p>Anerkannt nach Feldbesichtigung auf Krankheiten. Approved after fieldinspection on diseases. Approuvé après inspection sur pied aux maladies.</p> <p>Sotaweg 22, Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen The Netherlands</p>	<p>RAS: Zie corresponderend Keuringsdocument See corresponding Inspection document</p> <p>[.....Informatie leverancier.....]</p>
<p>De partij zoals omschreven op het Keuringsdocument, vermeldend dit labelnummer, voldoet aan door Naktuinbouw gestelde eisen.</p>	

Achtergrond in diverse kleuren, afhankelijk van ras

Formaat 50x300 mm

<p>EU-Plantenpaspoort NL [CODE]</p> <p>Allium cepa L. Aggregatum-groep [Nr.]</p> <p>Plantsjalotten • Pflanz Schalotten • Seed Shallots • Echalotes</p> <p><i>nak!tuinbouw</i></p> <p>Anerkannt nach Feldbesichtigung auf Krankheiten. Approved after fieldinspection on diseases. Approuvé après inspection sur pied aux maladies.</p> <p>Sotaweg 22, Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen The Netherlands</p>	<p>[NAAM]</p> <p>[.....Informatie leverancier.....]</p>
<p>De partij zoals omschreven op het Keuringsdocument, vermeldend dit labelnummer, voldoet aan door Naktuinbouw gestelde eisen.</p>	

Achtergrond in diverse kleuren, afhankelijk van ras

Formaat 50x300 mm

Plaklabels plantsjalotten

Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands

EU-Plantenpaspoort NL
Allium cepa L. Aggregatum-groep Ras: zie corresp. Keuringsdocument

Plantsjalotten • Pflanz Schalotten • Seed Shallots • Echalotes

De partij zoals omschreven op het Keuringsdocument, vermeldend dit labelnummer, voldoet aan de door Naktuinbouw gestelde eisen.

Geventileerd, droog en vorstvrij bewaren. Ventiliert, trocken, frostfrei zu bewahren. Keep ventilated, dry, frostproof. Conservez aéré et sec.

[Code+Nummer]

[Nr.]

Achtergrond in diverse kleuren, afhankelijk van ras

Labels plantsjalotten

Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands

EU-Plantenpaspoort NL
Allium cepa L. Aggregatum-groep Ras: zie corresp. Keuringsdocument

Plantsjalotten • Pflanz Schalotten • Seed Shallots • Echalotes

De partij zoals omschreven op het Keuringsdocument, vermeldend dit labelnummer, voldoet aan de door Naktuinbouw gestelde eisen.

[Code+Nummer]

[Nr.]

Achtergrond in diverse kleuren, afhankelijk van ras

Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands

EU-Plantenpaspoort NL
Allium cepa L. Aggregatum-groep [NAAM]

Plantsjalotten • Pflanz Schalotten • Seed Shallots • Echalotes

De partij zoals omschreven op het Keuringsdocument, vermeldend dit labelnummer, voldoet aan de door Naktuinbouw gestelde eisen.

Geventileerd, droog en vorstvrij bewaren. Ventiliert, trocken, frostfrei zu bewahren. Keep ventilated, dry, frostproof. Conservez aéré et sec.

[Code+Nummer]

[Nr.]

Achtergrond in diverse kleuren, afhankelijk van ras

Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands

EU-Plantenpaspoort NL
Allium cepa L. Aggregatum-groep [NAAM]

Plantsjalotten • Pflanz Schalotten • Seed Shallots • Echalotes

De partij zoals omschreven op het Keuringsdocument, vermeldend dit labelnummer, voldoet aan de door Naktuinbouw gestelde eisen.

[Code+Nummer]

[Nr.]

Achtergrond in diverse kleuren, afhankelijk van ras

Label plantsjalotten (achterkant) – geldt niet voor plaklabels –

**Anerkannt nach Feldbesichtigung auf Krankheiten.
Approved after fieldinspection on diseases.
Approuvé après inspection sur pied aux maladies.**

Bewaring
Tot op het moment van verzending is aan een doelmatige bewaring grote aandacht besteed. Het resultaat daarvan kan teniet worden gedaan door onjuiste behandeling. Geadviseerd wordt na ontvangst een geventileerde, droge en vorstvrije opslag van het product te verzekeren.

Storage
Until the time of shipment this lot has been stored with the maximum of care, the effect of which can be nullified by further improper preservation. Ventilated dry storage, free from frost, is therefore recommended.

Aufbewahrung
Diese Partie ist bis zum Versand einwandfrei gelagert worden. Das Ergebnis dessen kann durch unsachgemäßes Behandeln verdorben werden. Es wird empfohlen, die Partie unter vorwährender Belüftung trocken und frostfrei zu lagern.

Conservation
Jusqu'au moment du chargement, ce lot a été stocké avec beaucoup de soin. La conservation inappropriée peut annihiler le résultat de ces sions. Il est recommandé de stocker le produit dans un endroit bien aéré, sec et à l'abri du gel.

Achtergrond in diverse kleuren, afhankelijk van ras

Label knoflook

Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands

PLANTGOED KNOFLOOK

○ PFLANZGUT KNOBLAUCH • GARLIC PLANTS • PLANTS D'AIL

De partij zoals omschreven op het Keuringsdocument, vermeldend dit labelnummer, voldoet aan de door Naktuinbouw gestelde eisen.

[Nr.] [Code+Nummer]

Achtergrond in wit

Labels Softfruit

Variabele gegevens (■ = optie, ■ = verplicht)

 XXXXX	Botanische naam: Botanische naam* 'Rasnaam' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7 Voorgestelde benaming / aanvraag in behandeling Geproduceerd in: XX/XX	Documenttype Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen EU-Plantenpaspoort Ras heeft geen status, testmateriaal 1e afgifte: XXXX Jaar: XXXX Aantal per kist: XXX
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX Categorie: Aanduiding categorie	

Prebasismateriaal

 XXXXX	Botanische naam Botanische naam* 'Rasnaam' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7 Geproduceerd in: XX/XX	Certificaat Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen EU-Plantenpaspoort Ras heeft geen status, testmateriaal
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX Categorie: Prebasismateriaal	Jaar: XXXX Aantal per kist: XXX

Basismateriaal

 XXXXX	Botanische naam: Botanische naam* 'Rasnaam' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7 Geproduceerd in: XX/XX	Certificaat Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen EU-Plantenpaspoort Ras heeft geen status, testmateriaal
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX Categorie: Basismateriaal-X	Jaar: XXXX Aantal per kist: XXX

*) Botanische naam bestaat uit geslachtsnaam en indien van toepassing soortnaam.
 De grijze ondergrondkleur (label linksboven) is alleen ter illustratie

Gecertificeerd

 XXXXX	Botanische naam: Botanische naam* 'Rasnaam' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7 Geproduceerd in: XX/XX	Certificaat Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen EU-Plantenpaspoort 1e afgifte: XXXX Jaar: XXXX Aantal per kist: XXX
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX Categorie: Gecertificeerd	

Kwekersmateriaal

 XXXXX	Botanische naam: Botanische naam* 'Rasnaam' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7 Geproduceerd in: XX/XX	Kwekersmateriaal Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen EU-Plantenpaspoort Ras heeft geen status, testmateriaal
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX Categorie: VGS-Basismateriaal-X	Jaar: XXXX Aantal per kist: XXX

CAC-materiaal

 XXXXX	Botanische naam: Botanische naam* 'Rasnaam' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7 Voorgestelde benaming / aanvraag in behandeling Geproduceerd in: XX/XX	CAC-materiaal Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen EU-Plantenpaspoort Ras heeft geen status, testmateriaal
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX Categorie: CAC	Jaar: XXXX Aantal per kist: XXX

Voorbeelden labels grootfruit

Variabele gegevens (■ = optie, ■ = verplicht) (Grijze ondergrondkleur is alleen ter illustratie)

 XXXXXXXX	Botanische naam: Botanische naam*) 'Rasnaam' Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasnaam tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	In vitro vermeerderd Bemonsterd op FXL Voorgestelde benaming / aanvraag in behandeling Geproduceerd in: XX/XX Aantal: X	Documenttype Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen Ent-, stek of oculatiehout 1e afgifte: XXXX Jaar: XXXX
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX Ras met officieel erkende beschrijving Categorie: Aanduiding categorie		

Stand van ALLE items (Tekstueel zijn er varianten, dus dit voorbeeld is een niet-bestaande waarmerkstrook)

 XXXXXXXX	Botanische naam: Botanische naam*) 'Rasnaam' Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasnaam tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	In vitro vermeerderd Bemonsterd op FXL Voorgestelde benaming / aanvraag in behandeling Geproduceerd in: XX/XX Aantal: XXXXX	Documenttype Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen Ent-, stek of oculatiehout 1e afgifte: XXXX Jaar: XXXX
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX Ras met officieel erkende beschrijving Categorie: Aanduiding categorie		

Gegevens altijd op dezelfde plaats Als er bijvoorbeeld geen 'Handelsnaam' / '1e afgifte' e.d. is, dan komt daar een 'witregel'

 XXXXXXXX	Botanische naam: Botanische naam*) 'Rasnaam' Tussenstam: 'Rasnaam tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	In vitro vermeerderd Bemonsterd op FXL Geproduceerd in: XX/XX Aantal: X	Documenttype Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen Jaar: XXXX
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX Ras met officieel erkende beschrijving Categorie: Aanduiding categorie		

*) Botanische naam bestaat uit geslachtsnaam en indien van toepassing soortnaam.

Labels grootfruit

Prebasismateriaal

 XXXXXXXX	Botanische naam: Botanische naam*) 'Rasnaam' Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasnaam tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX	Aantal: XXX	Certificaat Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen Jaar: XXXX
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX			

Basismateriaal

 XXXXXXXX	Botanische naam: Botanische naam*) 'Rasnaam' Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasnaam tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX	Aantal: XXX	Certificaat Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen Jaar: XXXX
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX			

Gecertificeerd

 XXXXXXXX	Botanische naam: Botanische naam*) 'Rasnaam' Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasnaam tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX	Aantal: XXX	Certificaat Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen Jaar: XXXX
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX			

*) Botanische naam bestaat uit geslachtsnaam en indien van toepassing soortnaam.

Labels grootfruit

Kwekersmateriaal

 XXXXXXX	Botanische naam: Botanische naam*) 'Rasnaam' Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasnaam tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	Ras heeft geen status, testmateriaal Aantal: XXX	Kwekersmateriaal Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen Jaar: XXXX
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX Categorie: VGS-Basismateriaal-X		

CAC-materiaal

 XXXXXXX	Botanische naam: Botanische naam*) 'Rasnaam' Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasnaam tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	Aantal: XXX	CAC-materiaal Naktuinbouw-NL/31 EU-Regelgeving/normen Jaar: XXXX
	Reg.nr: XXXXX Partijnr: XXXXX Categorie: CAC		

Gecertificeerd	IP-tag 120gr Blauw natsterk, weerbestendig en lichtecht etikettenpapier.
Basis- en Prebasis	IP-tag 120gr Wit etikettenpapier (+ paarse balk in PMS 258U voor Prebasismateriaal).
Kwekersmateriaal	IP-tag 120gr Lichtgroen natsterk, weerbestendig en lichtecht etikettenpapier (drukkeur: PMS 358U).
CAC-materiaal	IP-tag 120gr Geel natsterk, weerbestendig en lichtecht etikettenpapier (drukkeur: PMS 601U).

*) Botanische naam bestaat uit geslachtsnaam en indien van toepassing soortnaam.

Leveranciersdocument (achterzijde)

Vergeet dit vel niet - voorkom doordrukken

Leg eerst dit vel op het volgende setje

Involinstructie Leveranciersdocument

In alle gevallen dienen naam leverancier, naam afnemer, Naktuinbouw-registratienummer en de afleverdatum vermeld te worden.

Invullen van de kolommen:

Kolom 1

- De gewasnaam dient altijd te worden aangegeven. Dit is bij voorkeur de Latijnse botanische naam. Voorbeelden van gewasnamen zijn: *Freesia*, *Cyclamen*, *Malus*, *Pelargonium*, *Pyrus*, *Rubus*, etc.
- Achter de gewasnaam dient de juiste rasnaam te worden vermeld. Als door het bedrijf een handelsaanduiding/merknaam aan een rasnaam is of wordt gekoppeld, dan dient de rasnaam als eerste te worden vermeld. Voorbeelden: *Dianthus* 'Hilkari' Karina, *Alstroemeria* 'Stalilas' Jubilee, *Malus* 'Delcorf' Delbarestivale.
- In geval van onderstammen kan in deze kolom aangegeven worden welke onderstam het betreft.

Kolom 2

- Het aantal/hoeveelheid dient per gewas/rascombinatie (per partij) vermeld te worden. Als teeltmateriaal in kilogrammen (bij zaden) of liters wordt verhandeld, dan dient dit in deze kolom te worden aangegeven.

Kolom 3

- In de kolom partij-identificatie behoort per gewas partij-informatie te worden opgenomen met betrekking tot:
 - maat (lengtemaat, diktemaat, zifmaat, etc.)
 - leeftijd
 - nummer, etc. (bijvoorbeeld: partijnummer, ordernummer, lotnummer of keuringsberichtnummer)

Kolom 4

- Indien het een plantenpaspoortplichtig product betreft dient dit op het leveranciersdocument te worden aangegeven met * achter de naam van dat product.

- Is de partij teeltmateriaal afkomstig is van buiten de EU, dan dient dit in deze kolom te worden aangegeven door de afkorting IMP gevolgd door de naam/code van het betreffende land.

- Als de partij teeltmateriaal bestemd is voor een ZP-gebied, dan dient dit in deze kolom te worden aangegeven door de afkorting ZP, gevolgd door de code van het gebied waarvoor het materiaal bestemd is.

Voor onder andere de volgende gewassen gelden onderstaande ZP-codes:

gewas	code	vanwege
Bacterievuurwaardplanten	ZP-b2	Bacterievuur
<i>Begonia</i> en <i>Euphorbia pulcherrima</i> (<i>Poinsettia</i>)	ZP-a2	<i>Bemisia tabaci</i>
Coniferen	ZP-conf	Diverse ziekten en plagen
<i>Eucalyptus</i>	ZP-a6	<i>Gonipterus scutellatus</i>
<i>Persea americana</i>	ZP-c4	<i>Phytophthora cinnamomi</i>
<i>Populus</i>	ZP-c3	<i>Hypoxylon mammatum</i>

Voor een volledig overzicht van de bijbehorende beschermde gebieden verwijzen wij naar de Naktuinbouw Handleiding Plantenpaspoort.

- Als de partij teeltmateriaal ingekocht is en direct doorverhandeld wordt, dan kunt u dit in deze kolom aangeven door de afkorting RP. In uw eigen administratie dient u duidelijk te maken van wie het materiaal is ingekocht.
- De kolom 'overige' kan eventueel door de leverancier gebruikt worden voor opmerkingen betreffende de partij teeltmateriaal.

Het leveranciersdocument dient door de leverancier ondertekend of voorzien te worden van een stempel.
Het leveranciersdocument dient de zending teeltmateriaal te vergezellen. De blauwe kopie dient door de leverancier in zijn eigen administratie bewaard te worden (ook verschreven of foutieve exemplaren).

Bijlage 4

Voorschriften voor uniforme opdruk voor verpakkingen van zaadpartijen

A Standaardzaad groentegewassen

Standaardzaad wordt binnen de Europese Unie in de handel gebracht in een verpakking waarop in ten minste één der officiële talen van de Europese Unie de hiernavolgende gegevens zijn gedrukt of gestempeld, dan wel in een verpakking, voorzien van een donkergeel, niet eerder gebruikt etiket met een minimumafmeting van 110 x 67 mm (dit laatste uitgezonderd voor kleine verpakkingen) dat in ten minste één der officiële talen van de Europese Unie de hiernavolgende gegevens bevat:

- a. de aanduiding: 'EU-systeem' (de vermelding 'EU' mag vervangen worden door de pendant in een andere officiële taal van de Europese Unie);
- b. naam en adres of registratienummer van Naktuinbouw van de voor het verpakken dan wel het aanbrenge van de etiketten verantwoordelijke persoon;
- c. verkoopseizoen van de sluiting of van het laatste onderzoek van de kiemkracht. Het einde van het verkoopseizoen kan worden aangegeven;
- d. soort, ten minste vermeld in Latijns schrift;
- e. ras, ten minste vermeld in Latijns schrift;
- f. in voorkomende gevallen de vermelding dat het ras genetisch gemodificeerd is, door 'GGO' direct achter de rasnaam te plaatsen;
- g. de letters 'ST';
- h. referentienummer, opgegeven door de hierboven onder b. bedoelde persoon;
- i. netto- of brutogewicht of opgegeven aantal zuivere zaden, behalve voor kleine verpakkingen tot 500 gram;
- j. indien het gewicht wordt vermeld en er korrelvormige bestrijdingsmiddelen, omhulsels of andere vaste toevoegingsmiddelen worden gebruikt, de aard van het toevoegingsmiddel en de approximatieve verhouding tussen het gewicht van kluwens of zuiver zaad en het totale gewicht;
- k. het netto- of brutogewicht of opgegeven aantal zuivere zaden met uitzondering van kleine verpakkingen.

Op het etiket en de verpakking dat door de leverancier ter zake van standaardzaad wordt gebruikt wordt nimmer verwezen naar een klasse of kwalificatie die op certificering duidt.

Ingeval zaden een chemische behandeling hebben ondergaan dient dit op het etiket en op de verpakking te worden aangeduid.

Het verkoopseizoen van de sluiting of van het laatste onderzoek van de kiemkracht kan door middel van een door Naktuinbouw bepaalde codering worden aangegeven.

B Beproeingszaad groentegewassen

Ter zake van het in de handel brengen van groentezaad van rassen, waarvoor de opname in de nationale lijst voor groentegewassen is aangevraagd (de zgn. 'beproeingszaadregeling') geldt met het oog op de verpakking en etikettering het volgende:

1. Groentezaad wordt alleen in de handel gebracht in gesloten, verzegelde verpakkingen. Deze worden zo verzegeld dat ze niet kunnen worden geopend zonder het zegel te beschadigen of op het in het hiernavolgend bedoelde etiket of de verpakking sporen achter te laten.
2. Het verpakte zaad draagt een etiket van de leverancier of een gedrukte of gestempelde tekst in een officiële taal van de Europese Unie. Het etiket vermeldt:
 - a. het partijnummer;
 - b. de maand en het jaar van verzegeling;
 - c. de soort;
 - d. de rasbenaming waaronder het zaad in de handel wordt gebracht (referentie van de kweker, voorgestelde benaming of goedgekeurde benaming) en in voorkomend geval het officiële nummer van de aanvraag tot opname van het ras in de rassenlijst;
 - e. de tekst: 'nog niet in de officiële lijst opgenomen ras';
 - f. waar van toepassing de tekst: 'genetisch gemodificeerd ras';
 - g. het opgegeven netto- of brutogewicht of het opgegeven aantal zuivere zaden of, waar van toepassing, kluwens;
 - h. wanneer het gewicht vermeld is en pesticidenkorrels, omhullingen of andere vaste toevoegingsmiddelen worden gebruikt, de aard daarvan en het gewichtsandeel (bij benadering) van de zuivere zaden of kluwens.

Het hierboven bedoelde etiket is oranje.

C Bloemzaden

Teneinde uitvoering te kunnen geven aan het bepaalde in artikel 5 lid 1 vierde streepje van richtlijn 98/56/EG en artikel 93 lid 1 Regeling verhandeling teeltmateriaal ter zake van kiemkracht, dient op de verpakking / het etiket in geval van levering van bloemzaden voor controledoeleinden te worden vermeld:

- a. de naam en het adres of het kenmerk van de voor het verpakken dan wel het aanbrenge van de etiketten verantwoordelijke persoon;
- b. het verkoopseizoen van de sluiting of van het laatste onderzoek van de kiemkracht. Het einde van dit verkoopseizoen kan worden aangegeven;
- c. het referentienummer, opgegeven door de in onderdeel d. van dit lid bedoelde persoon, alsmede
- d. het netto- of brutogewicht of opgegeven aantal zuivere zaden, behalve voor kleine verpakkingen tot 100 gram.

Bijlage 5 Verklaring afgekeurd teeltmateriaal

Verklaring afgekeurd teeltmateriaal

In te vullen door geregistreerde

Ondergetekende
(naam en voorletters)

Naam bedrijf

Registratienummer

Telefoon

E-mail

verklaart dat het teeltmateriaal van (gewas/ras):
dat door Naktuinbouw is afgekeurd vanwege:
op 'Rapportage Keuringstoezicht' (nummer en datum):
niet aan derden is geleverd als teeltmateriaal.

Ondergetekende verklaart tevens dat het materiaal is

vernietigd

gebruikt in eigen bedrijf

Wijze van vernietiging

Locatie uitzaai / uitplanten (per perceel)

Plaats van vernietiging

Gebruikt voor (gebruiksdoel vermelden)

Datum vernietiging

Datum uitzaai / uitplanten

Aldus volledig en naar waarheid ingevuld:

Datum

Handtekening geregistreerde

In te vullen door Naktuinbouw
Medegedeeld aan Keurmeester
(naam)

Datum

Paraaf Keurmeester

Beleidsregel Naktuinbouw

werkwijze keuringen fruit-, groente- en siergewassen

Het bestuur van Naktuinbouw heeft op 8 december 2006 het besluit genomen tot vaststelling van een beleidsregel inzake de werkwijze van keuring en het houden van toezicht in de gewasgroepen fruitgewassen, groentegewassen en siergewassen (laatstelijk gewijzigd op 2 juni 2017).

Besluit van het bestuur van Naktuinbouw van 8 december 2006, laatstelijk gewijzigd op 2 juni 2017

Beleidsregel werkwijze keuringen fruit-, groente- en siergewassen

Inhoud van het besluit

Krachtens artikel 19 lid 1 van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 (Stb. 2005, nr. 184) en artikel 2 onderdeel b. van het Besluit verhandeling teeltmateriaal (Stb. 2005, nr. 654) is Naktuinbouw belast met de keuring van tuinbouwgewassen, waaronder fruitgewassen, groentegewassen en siergewassen. De minister van Economische Zaken heeft op voet van artikel 3 van genoemd besluit bij ministeriële regeling (Regeling verhandeling teeltmateriaal d.d. 16 januari 2006, Stcrt. 20 januari 2006, nr. 15 p. 16 e.v.) regels gesteld inzake de verhandeling en de kwaliteit van teeltmateriaal van fruit-, groente- en siergewassen. In deze regeling is opgenomen, dat ter zake van deze gewassen de leverancier alsmede het teeltmateriaal dienen te voldoen aan eisen, als neergelegd in Europese richtlijnen alsmede aan de eisen, als vervat in de relevante plantenziektenkundige voorschriften, genoemd in richtlijn EG/2000/29.

Teneinde stelselmatig en consistent de in dit verband Naktuinbouw toekomende bestuursbevoegdheden – maar ook de interpretatietaken ten aanzien van open normen, als verankerd in bovengenoemde Europese regelgeving – binnen het raam, dat algemene beginselen van behoorlijk bestuur laten, te kunnen uitoefenen, beschrijft deze beleidsregel welke werkwijze Naktuinbouw hierbij volgt en welke condities ter zake van keuring en het uitoefenen van wettelijk toezicht voor de leverancier van fruit-, groente- en siergewassen kunnen gelden. De beleidsregel neemt de voorwaarden en condities voor fruit-, groente- en siergewassen over, zoals die sinds 2000 door het toenmalige bestuur van Naktuinbouw zijn beschreven. De integrale tekst van de beleidsregel is vanaf juni 2006 geplaatst op www.naktuinbouw.nl; de gewijzigde versie is in september 2017 geplaatst.

De beleidsregel inzake de werkwijze van keuring en het houden van toezicht in de gewasgroepen fruitgewassen, groentegewassen en siergewassen treedt in werking op 8 december 2006 en zal met toelichting en bijlagen in Naktuinbouwnieuws worden geplaatst.

De beleidsregel ligt ter inzage bij het bestuurssecretariaat van Naktuinbouw, tel. (071) 332 61 85.

Het bestuur van Naktuinbouw

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven
voorzitter

mr. R.G.J. Broenink
secretaris

A Werkwijze fruitgewassen

1 Identiteit: ras(soort)lechtheid en ras(soort)zuiverheid

Voor wat betreft de eisen met betrekking tot de rasechtheid en raszuiverheid ziet de keurmeester er op toe dat door de leverancier gedurende het teelt- en afleveringsseizoen afwijkende planten verwijderd worden (of duidelijk gekenmerkt worden), opdat het teeltmateriaal dat in de handel wordt gebracht voldoende 'raszuiverheid' bezit.

Indien teeltmateriaal niet onder een rasnaam maar als soort in de handel wordt gebracht, dient het teeltmateriaal voldoende soortecht en soortzuiver te zijn. Ook hiervoor geldt dat de keurmeester er op toeziet dat de leverancier gedurende het teelt- en afleveringsseizoen afwijkende planten verwijderd (of duidelijk kenmerkt) opdat het teeltmateriaal dat in de handel wordt gebracht voldoende 'soortzuiverheid' bezit.

De keurmeester ziet erop toe dat de leverancier zijn beoordeling(en) op ras(soort)lechtheid en ras(soort)zuiverheid op het (de) daartoe geschikte moment(en), bijvoorbeeld tijdens de bloei, uitvoert. Waar beoordeling fysiek niet mogelijk is dient de identiteit te blijken uit traceerbare documentatie.

De keurmeester ziet erop toe dat de leverancier het teeltmateriaal gedurende de teelt van een deugdelijke identificatie voorziet en dat teeltmateriaal correct geïdentificeerd in de handel gebracht wordt met een verwijzing naar het ras, hetzij de plantengroep of soort waartoe het behoort.

Nadere voorschriften zijn in Annex A1 opgenomen.

2 Gezondheid

Voor wat betreft de gezondheidseisen, waaraan het teeltmateriaal moet voldoen, wordt onderscheid gemaakt in quarantaineziekten en kwaliteitsziekten. Indien een aantasting wordt aangetroffen en de aard van de aantasting is onduidelijk, dient er monsternamen voor laboratoriumonderzoek plaats te vinden.

Ten aanzien van de quarantaineziekten oefent de keurmeester namens de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) toezicht uit op de leverancier, opdat het teeltmateriaal voldoet aan voorschriften. Leveranciers moeten door Naktuinbouw geautoriseerd zijn om zelf een plantenpaspoort uit te mogen geven. Met Naktuinbouw dient een 'Overeenkomst Plantenpaspoort' te zijn aangegaan.

De keurmeester ziet erop toe dat de leverancier het teeltmateriaal op de daarvoor geschikte momenten beoordeelt op de aanwezigheid van kwaliteitsziekten. Tijdens de productie dient teeltmateriaal dat met het blote oog waarneembare symptomen van ziekten en plagen

laat zien onmiddellijk op adequate wijze te worden behandeld of zo nodig te worden verwijderd als deze ziekten en plagen zich manifesteren. De teeltmaatregelen moeten er toe leiden dat op het moment dat het teeltmateriaal in de handel komt er praktisch geen levende exemplaren van insecten aanwezig zijn, er geen symptomen van stengelaaltjesaantastingen zijn, er nagenoeg geen symptomen van andere aaltjes zijn en dat alle met het blote oog waarneembare door bacteriën, schimmels, virussen en virusachtige organismen aangetaste planten verwijderd zijn. In een bij deze beleidsregel horende Annex A2 zijn meer gedetailleerde voorschriften opgenomen.

Voor teeltmateriaal van citrusgewassen gelden de volgende aanvullende eisen:

Bij citrusgewassen ziet de keurmeester er op toe dat het bedrijf er voor zorgt dat het teeltmateriaal afkomstig is van uitgangsmateriaal dat bij controle vrij bevonden is van symptomen van virussen, virusachtige organismen of ziekten en sedert het begin van de laatste vegetatiecyclus bij controle nagenoeg vrij bevonden is van virussen, virusachtige organismen of ziekten en indien het voortkweekingsmateriaal betreft, het teeltmateriaal veredeld moet zijn op onderstammen die niet vatbaar zijn voor viroïden.

3 De uitwendige kwaliteit

Wat betreft de algemene kwaliteitseisen ziet de keurmeester er op toe dat de leverancier er voor zorgt dat het teeltmateriaal nagenoeg vrij is van gebreken. Met het oog op de bruikbaarheid als teeltmateriaal dienen groeikracht en afmetingen voldoende te zijn. Een mindere uniformiteit kan duiden op verschillen in groeikracht en duidt op planten met onvoldoende afmeting ten opzichte van het gemiddelde.

Wat betreft de algemene kwaliteitseisen ziet de keurmeester er op toe dat de leverancier er voor zorgt dat bij het in de handel brengen van zaden van boomkwekerijgewassen de kiemcapaciteit van de partij voldoende is en dat daarmee voldaan wordt aan de gerechtvaardigde verwachtingen van de afnemer.

Wat betreft de algemene kwaliteitseisen ziet de keurmeester er op toe dat de leverancier er voor zorgt dat de percelen met teeltmateriaal voldoende vrij van onkruid gehouden worden. Op moment van verhandelen moet het teeltmateriaal nagenoeg vrij zijn van zaadonkruiden en vrij zijn van wortelonkruiden, in het bijzonder knolcyperus.

Het teeltmateriaal dient praktisch vrij te zijn van chemische, mechanische en klimatologische beschadiging.

Nadere voorschriften zijn in Annex A3 opgenomen.

4 (Soft)fruit

Een rasbeschrijving van het ras dient bij Naktuinbouw in bezit te zijn. Voor zover Naktuinbouw daarover niet beschikt dient waar gevraagd, de leverancier/producent een rasbeschrijving te overleggen. De rasbeschrijving voldoet bij voorkeur aan de UPOV-eisen doch bevat tenminste informatie over:

- bloeiwijze;
- vruchtgrootte;
- vruchtvorm;
- vruchtkleur;
- rijptijd (vroegheid);
- doordragend/niet doordragend.

Zichtbaar afwijkende planten, waarvan vermoed wordt dat zij niet rasecht zijn, dienen uit de partij te worden verwijderd.

Annex A1

Nadere voorschriften identiteit

Rassen van fruitgewassen, waarop het bepaalde in richtlijn 2008/90/EG van toepassing is en die vanaf 1 oktober 2012 als nieuw in het handelsverkeer worden gebracht, dienen vanaf deze datum officieel te zijn geregistreerd als bedoeld in artikel 7 van richtlijn 2008/90/EG.

De leverancier van fruitgewassen dient via groei/bloei en vruchtcontroles er op toe te zien dat het vermeerderde materiaal de in de rasbeschrijving opgenomen kenmerken heeft.

Voor vegetatief vermeerderd teeltmateriaal geldt een raszuiverheidsis van tenminste 98%. Voor terugsportende rassen geldt een zuiverheidnorm van 95%.

Annex A2

Gezondheidsvoorschriften

- I Voor quarantaineziekten** (conform de Europese fytosanitaire wetgeving) en quarantaine-waardige ziekten geldt in alle gevallen de nul tolerantie.
Teeltmateriaal dient bij aflevering geheel vrij te zijn van deze pathogenen. Nadere voorschriften omtrent beoordelingssystematiek zijn in een specifieke, door de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) beoordeelde, instructie aan keurmeesters en bedrijven opgenomen.
- II Kwaliteitsziekten vruchtbomen, kleinfruitplanten en onderstammen**
In het algemeen geldt dat afgeleverd teeltmateriaal 'voldoende' gezond dient te zijn. Voor zover sprake is van de voorwaarde dat het afgeleverde materiaal praktisch vrij van symptomen moet zijn, betekent dit dat een eventueel in het materiaal nog aanwezige aantasting nimmer tot directe problemen in de aansluitende vervolgteelt mag leiden. Ter zake van:
- a. insecten geldt dat teeltmateriaal bij aflevering praktisch vrij dient te zijn van levende stadia. Aangetast materiaal dient op adequate wijze te worden behandeld.

Relevante insecten zijn onder meer schildluizen, bladvlinders, spintmijten, trips, lapsnuitkevers, taxuskevers en mijten.
 - b. schimmelziekten geldt dat door onderstaande ziekten aangetaste planten doorlopend uit het gewas worden verwijderd: *Verticillium*, *Cylindrocladium*, *Fusarium*, loodglans en *Armillaria*. Alleen uit goed opgezuiverde partijen mag worden afgeleverd. Voor overige schimmelziekten geldt dat teeltmateriaal bij aflevering praktisch geen symptomen mag vertonen.

Relevante schimmelziekten zijn onder meer meeldauw, *Phoma* en *Nectria*.
 - c. virusziekten geldt dat gedurende het groeiseizoen zichtbaar aangetaste planten doorlopend verwijderd dienen te worden. Alleen uit goed opgezuiverde gewassen (max.2%) mag worden afgeleverd.

Relevante virusziekten zijn onder meer PNRSV en PDV.
 - d. bacterieziekten geldt dat zichtbaar aangetaste planten doorlopend uit het gewas worden verwijderd. Bij aflevering mogen nagenoeg geen symptomen zichtbaar zijn.

Relevante bacterieziekten zijn onder meer *Agrobacterium*, *Pseudomonas* en *Corynebacterium*.
 - e. aaltjes dient teeltmateriaal bij aflevering praktisch vrij te zijn van symptomen.

Relevante aaltjes zijn onder meer wortelknobbelaaltjes en wortellesieaaltjes.

Annex A3

Nadere voorschriften uitwendige kwaliteit

Geleverd teeltmateriaal (voor zover het vruchtbomen betreft) dient te voldoen aan de in de algemene Verkoopvoorwaarden voor levering van Vruchtbomen aan Fruittelers in Nederland (VVFN) gestelde voorwaarden.

Voor zover teeltmateriaal wordt vervoerd dient uitdroging van het wortelgestel te worden voorkomen door deugdelijke afdekking.

B Werkwijze groentegewassen

1 Identiteit: ras(soort)lechtheid en ras(soort)zuiverheid

Wat betreft de eisen met betrekking tot de rasechtheid en raszuiverheid ziet de keurmeester er op toe dat door de leverancier gedurende het teelt- en afleveringsseizoen maatregelen zijn genomen om de raszuiverheid te waarborgen en/of afwijkende planten uit de productie of opkweek verwijderd worden (of duidelijk gekenmerkt worden) opdat het teeltmateriaal dat in de handel wordt gebracht voldoende raszuiverheid bezit. Zaden dienen tenminste te voldoen aan de in de EU-richtlijn 2002/55 vastgestelde minimum soortzuiverheidseisen. Voor wat betreft raszuiverheid hanteert Naktuinbouw een referentiekader zoals in een intern bij Naktuinbouw vastgesteld overzicht is weergegeven. Alleen teeltmateriaal van geregistreerde rassen mag worden verhandeld, tenzij het materiaal van rassen betreft waarvoor Naktuinbouw de beproevingszaadregeling heeft geopend of Naktuinbouw toestemming heeft gegeven.

Indien teeltmateriaal niet onder een rasnaam maar als soort in de handel wordt gebracht, dient het teeltmateriaal voldoende soortecht en soortzuiver te zijn. Ook hiervoor geldt dat de keurmeester er op toeziet dat de leverancier gedurende het teelt- en afleveringsseizoen afwijkende planten verwijderd (of duidelijk kenmerkt) opdat het teeltmateriaal dat in de handel wordt gebracht voldoende 'soortzuiverheid' bezit.

Nadere voorschriften zijn opgenomen in Annex B1.

De keurmeester ziet erop toe dat de leverancier zijn beoordeling(en) op ras(soort)lechtheid en ras(soort)zuiverheid uitvoert op het (de) daartoe geschikte moment(en), bijvoorbeeld tijdens de bloei of vruchtzetting van het gewas dat voor zaadproductie wordt gebruikt en met name tijdens instandhoudingsselectie en/of productie van basiszaad.

De keurmeester ziet erop toe dat de leverancier het teeltmateriaal gedurende de teelt van een deugdelijke identificatie voorziet en dat teeltmateriaal correct geïdentificeerd in de handel gebracht wordt met een verwijzing naar hetzij het ras, hetzij de plantengroep of soort waartoe het behoort.

Voorts wordt er door de keurmeester gecontroleerd of de voorgeschreven belendingseisen (zie Annex B1) in acht worden genomen.

2 Gezondheid

Wat betreft de gezondheidseisen, waaraan het teeltmateriaal moet voldoen, wordt onderscheid gemaakt in quarantaineziekten en kwaliteitsziekten. Indien een aantasting wordt aangetroffen en de aard van de aantasting is onduidelijk, dient er monsternamen voor laboratoriumonderzoek plaats te vinden.

Ten aanzien van de quarantaineziekten oefent de keurmeester namens de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) toezicht uit op de leverancier opdat het teeltmateriaal voldoet aan voorschriften. Leveranciers moeten door Naktuinbouw geautoriseerd zijn om zelf een plantenpaspoort uit te mogen geven. Zij dienen met Naktuinbouw een overeenkomst daartoe te hebben gesloten.

De keurmeester ziet erop toe dat de leverancier het teeltmateriaal op de daarvoor geschikte momenten beoordeelt op de aanwezigheid van kwaliteitsziekten. Tijdens de productie dient teeltmateriaal dat met het blote oog waarneembare symptomen van ziekten en plagen laat zien onverwijld op adequate wijze te worden behandeld of zo nodig te worden verwijderd als deze ziekten en plagen zich manifesteren. De teeltmaatregelen moeten er toe leiden dat op het moment dat het teeltmateriaal in de handel komt er praktisch geen levende exemplaren van insecten en mijten aanwezig zijn, er geen symptomen van stengelaaltjesaantastingen zijn, er nagenoeg geen symptomen van andere aaltjes zijn en dat alle met het blote oog waarneembare door bacteriën, schimmels, virussen en virusachtige organismen aangetaste planten verwijderd zijn. In een bij deze beleidsregel horende Annex B2 zijn meer gedetailleerde voorschriften opgenomen.

3 De (uitwendige) kwaliteit

Wat betreft zaadkwaliteit (kiemkracht en zuiverheid) dient het bedrijf te beschikken over uitgevoerde toetsresultaten (bijvoorbeeld laboratoriumuitslagen of toetsresultaten bruikbare planten) waaruit het voldoen aan de normen blijkt. Nadere voorschriften zijn in Annex B3 opgenomen.

Wat betreft de algemene kwaliteitseisen ziet de keurmeester erop toe dat de leverancier er voor zorgt dat het teeltmateriaal nagenoeg vrij van gebreken is, die de kwaliteit als teeltmateriaal kunnen aantasten (waaronder ernstige gebreksverschijnselen). Met het oog op de bruikbaarheid als teeltmateriaal moeten de groei- en afmetingen voldoende zijn. Een mindere uniformiteit kan duiden op verschillen in groei- en afmetingen van planten met onvoldoende afmeting ten opzichte van het gemiddelde.

Wat betreft de algemene kwaliteitseisen ziet de keurmeester erop toe dat de leverancier er voor zorgt dat de percelen met teeltmateriaal voldoende vrij van onkruid gehouden worden. Op moment van verhandelen moet het teeltmateriaal nagenoeg vrij zijn van zaadonkruiden en vrij zijn van wortelonkruiden, in het bijzonder knolcyperus.

Annex B1

Nadere voorschriften identiteit

Groentezaden

- a. In de productie van groentezaden dienen door de producent de belendingseisen (minimum afstanden/isolatie) in acht te worden genomen die bij ATV-voorwaarden (die in overleg tussen Plantum en LTO zijn vastgesteld) zijn bepaald.
- b. Qua raszuiverheid dienen de afgeleverde zaden aan de eis te voldoen dat zij voldoende raszuiver zijn. Naktuinbouw hanteert als keuringsvoorwaarden dat het materiaal dient te voldoen aan algemeen geldende handelsopvattingen (gelet op onder meer vermeerderingswijze en gebruiksdoel) en heeft daartoe een referentiekader raszuiverheid vastgesteld.

Groenteplanten/plantuien/sjalotten

Zichtbaar afwijkende planten, waarvan vermoed wordt dat zij niet rasecht zijn, dienen uit de partij te worden verwijderd.

Annex B2

Gezondheidsvoorschriften

- I **Voor quarantaineziekten** (conform de Europese fytosanitaire wetgeving) en quarantaine-waardige ziekten geldt in alle gevallen de nul tolerantie.
Teeltmateriaal dient bij aflevering geheel vrij te zijn van deze pathogenen. Nadere voorschriften omtrent beoordelingssystematiek zijn in een specifieke, door de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) beoordeelde, instructie aan keurmeesters en bedrijven opgenomen.
- II **Kwaliteitsziekten groenteplanten (onder glas)**
In het algemeen geldt dat afgeleverd teeltmateriaal 'voldoende' gezond dient te zijn. Voor zover sprake is van de voorwaarde dat het afgeleverde materiaal praktisch vrij van symptomen moet zijn, betekent dit dat een eventueel in het materiaal nog aanwezige aantasting nimmer tot directe problemen in de aansluitende vervolgteelt mag leiden. Ter zake van:
 - a. insecten geldt dat in afgeleverd teeltmateriaal praktisch geen symptomen van eventuele schade mag voorkomen. Er dienen geen levende exemplaren/stadia zichtbaar te zijn (bij beoordeling met het blote oog).
Relevante insecten zijn onder meer luizen, tripsen, spint, wittevlies, mijten en rupsen.
 - b. schimmelziekten geldt dat zichtbaar aangetaste planten doorlopend uit het gewas worden verwijderd of dat een adequate aanpak (via methoden van gewasbescherming) plaatsvindt. Bij aflevering van teeltmateriaal dient het visueel praktisch vrij van symptomen te zijn.
Relevante schimmelziekten zijn onder meer *Fusarium*, *Verticillium*, *Myrothecium*, *Pythium*, *Phytophthora*, *Chalara*, diverse roesten, *Rhizoctonia* en *Alternaria*.
 - c. virusziekten geldt dat zichtbaar door virusziekten aangetaste planten doorlopend uit teeltmateriaal verwijderd dienen te worden. Er dient bescherming tegen verdere verspreiding plaats te vinden door de voor de virusziekte verantwoordelijke vector zo veel mogelijk uit te schakelen. Teeltmateriaal dient bij aflevering visueel praktisch vrij te zijn van symptomen.
Relevante virusziekten zijn onder meer komkommermozaïekvirus, tomatelonsvlekken-virus, komkommerbontvirus en tabaksmozaïekvirus. Ook fytoplasma's en viroïden worden in dit kader onder de virusziekten gerekend.
 - d. bacterieziekten geldt dat zichtbaar aangetaste planten doorlopend uit het gewas op teeltmateriaal worden verwijderd. Maatregelen om verdere verspreiding te voorkomen dienen te worden genomen. Teeltmateriaal dient bij aflevering geheel vrij te zijn van zichtbare symptomen.
Relevante bacterieziekten zijn onder meer *Xanthomonas*, *Erwinia* en *Agrobacterium*.

- e. aaltjes geldt dat er visueel geen schade zichtbaar dient te zijn en dat verschijnselen die een aaltjesaantasting doen vermoeden in af te leveren teeltmateriaal niet aanwezig zijn. Bij aantasting dient opschoning plaats te vinden. Teeltmateriaal is bij aflevering nagenoeg vrij van symptomen.
Relevante aaltjes zijn onder meer wortellesieaaltjes (*Pratylenchus*), wortelknobbel-aaltjes (*Meloidogyne*) en bladaaltjes (*Aphelenchoides*).

III Kwaliteitsziekten aardbeiplanten, vollegrondsgewassen

- a. Met betrekking tot insecten geldt teeltmateriaal bij aflevering praktisch vrij dient te zijn van levende stadia. Aangetast materiaal dient op adequate wijze te worden behandeld. Relevante insecten zijn onder meer schildluizen, bladvlotten, spintmijten, trips, lapsnuitkevers, taxuskevers en (aardbei)mijten.
- b. Met betrekking tot schimmelziekten geldt dat door onderstaande ziekten aangetaste planten doorlopend uit het gewas worden verwijderd: *Verticillium*, *Cylindrocladium*, *Fusarium*, *Phytophthora* en *Armillaria*. Alleen uit goed opgezuiverde partijen mag worden afgeleverd. Voor deze schimmelziekten geldt dat teeltmateriaal bij aflevering geen zichtbare symptomen mag vertonen.
Relevante overige schimmelziekten zijn onder meer meeldauw en *Phoma*. Materiaal dient hiervan nagenoeg vrij te zijn.
- c. Met betrekking tot virusziekten geldt dat gedurende het groeiseizoen zichtbaar aangetaste planten doorlopend verwijderd dienen te worden. Alleen uit goed opgezuiverde gewassen mag worden afgeleverd. Afgeleverd materiaal dient praktisch vrij te zijn. Relevante virusziekten zijn onder meer TSWV en CMV.
- d. Met betrekking tot bacterieziekten geldt dat zichtbaar aangetaste planten doorlopend uit het gewas worden verwijderd. Bij aflevering mogen nagenoeg geen symptomen zichtbaar zijn.
Relevante bacterieziekten zijn onder meer *Agrobacterium* en *Pseudomonas*.
- e. Met betrekking tot aaltjes dient teeltmateriaal bij aflevering praktisch vrij te zijn van symptomen.
Relevante aaltjes zijn onder meer wortelknobbelaaltjes, wortellesieaaltjes en bladaaltjes.

Annex B3

Nadere voorschriften (uitwendige) kwaliteit

Groentezaden

Met betrekking tot kiemkracht dienen de zaden tenminste te voldoen aan de eisen zoals vastgesteld via EU-richtlijn 2002/55 (zie onderstaand). Ten aanzien van mechanische zuiverheid gelden de eveneens in de tabel genoemde normen.

Voorwaarden waaraan het zaad moet voldoen

	Minimum mechanische zuiverheid (% van gewicht)	Maximum zaden van andere plantensoorten (% van gewicht)	Minimum kiemkracht (% van zuivere zaden of kluwens)
<i>Allium cepa</i> L. <i>Aggregatum</i> -groep	97	0,5	80
<i>Allium cepa</i> L. <i>Cepa</i> -groep	97	0,5	70
<i>Allium fistulosum</i>	97	0,5	65
<i>Allium porrum</i>	97	0,5	65
<i>Allium savitum</i>	97	0,5	65
<i>Allium schoenoprasum</i>	97	0,5	65
<i>Anthriscus cerefolium</i>	96	1	70
<i>Apium graveolens</i>	97	1	70
<i>Asparagus officinalis</i>	96	0,5	70
<i>Beta vulgaris</i> (Cheltenham beet)	97	0,5	70
<i>Beta vulgaris</i> (kluwens) (andere soorten dan Cheltenham beet)	97	0,5	70
<i>Brassica oleracea</i>	97	1	75
<i>Brassica rapa</i>	97	1	80
<i>Capsicum annuum</i>	97	0,5	65
<i>Cichorium endivia</i>	95	1	65
<i>Cichorium intybus</i> (partim)	95	1,5	65
<i>Citrullus lanatus</i>	98	0,1	75
<i>Cucumis melo</i>	98	0,1	75
<i>Cucumis sativus</i>	98	0,1	80
<i>Cucurbita maxima</i>	98	0,1	80
<i>Cucurbita pepo</i>	98	0,1	75
<i>Cynara cardunculus</i>	96	0,5	65
<i>Daucus carota</i>	95	1	65
<i>Foeniculum vulgare</i>	96	1	70
<i>Lactuca sativa</i>	95	0,5	75
<i>Lycopersicon esculentum</i>	97	0,5	75

	Minimum mechanische zuiverheid (% van gewicht)	Maximum zaden van andere plantensoorten (% van gewicht)	Minimum kiemkracht (% van zuivere zaden of klwens)
<i>Petroselinum crispum</i>	97	1	65
<i>Phaseolus coccineus</i>	98	0,1	80
<i>Phaseolus vulgaris</i>	98	0,1	75
<i>Pisum sativum (partim)</i>	98	0,1	80
<i>Raphanus sativus (partim)</i>	97	1	70
<i>Rheum rhabarbarum</i>	97	0,5	70
<i>Scorzonera hispanica</i>	95	1	70
<i>Solanum melongena</i>	96	0,5	65
<i>Spinacia oleracea</i>	97	1	75
<i>Valerianella locusta</i>	95	1	65
<i>Vicia faba (partim)</i>	98	0,1	80
<i>Zea mays (partim)</i>	98	0,1	85

De in de vrijwillige keuring betrokken groentezaadgewassen, die niet vermeld staan in een handelsrichtlijn:

<i>Brassica juncea (partim)</i>	97	1	80
<i>Lepidium sativum</i>	98	0,1	80
<i>Pastinaca sativa var. hortensis</i>	98	0,1	70
<i>Portulaca oleracea</i>	98	0,1	70
Specerijgewassen en geneeskrachtige en aromatische kruiden *)	95	1	50

*) Voor deze gewassen geldt een minimum kiemkrachtsnorm van tenminste 50%, tenzij anders bepaald.

Gelet op de in de professionele teeltpraktijk gehanteerde hogere eisen ziet Naktuinbouw er op toe dat de zaden die aan deze professionele markt geleverd worden voldoen aan de op die markt gestelde eisen met betrekking tot kiemkracht en uit de zaden te telen bruikbare planten.

Groenteplanten, plantuien, aardbeiplanten

Teeltmateriaal dient te voldoen aan algemeen geldende handelsopvattingen.

C Werkwijze siergewassen

(zowel in de sector bloemisterij- als in de sector boomkwekerijgewassen)

1 Identiteit: ras(soort)lechtheid en ras(soort)zuiverheid

Wat betreft de eisen met betrekking tot de rasechtheid en raszuiverheid ziet de keurmeester er op toe dat door de leverancier gedurende het teelt- en afleveringsseizoen afwijkende planten verwijderd worden (of duidelijk gekenmerkt worden), opdat het teeltmateriaal dat in de handel wordt gebracht voldoende 'raszuiverheid' bezit.

Indien teeltmateriaal niet onder een rasnaam maar als soort in de handel wordt gebracht, dient het teeltmateriaal voldoende soortecht en soortzuiver te zijn. Ook hiervoor geldt dat de keurmeester er op toeziet dat de leverancier gedurende het teelt- en afleveringsseizoen afwijkende planten verwijderd (of duidelijk kenmerkt) opdat het teeltmateriaal dat in de handel wordt gebracht voldoende 'soortzuiverheid' bezit.

De keurmeester ziet erop toe dat de leverancier zijn beoordeling(en) op ras(soort)lechtheid en ras(soort)zuiverheid op het (de) daartoe geschikte moment(en) – bijvoorbeeld tijdens de bloei – uitvoert.

De keurmeester ziet erop toe dat de leverancier het teeltmateriaal gedurende de teelt van een deugdelijke identificatie voorziet en dat teeltmateriaal correct geïdentificeerd in de handel gebracht wordt met een verwijzing naar hetzij het ras, hetzij de plantengroep of soort waartoe het behoort.

Ingeval er sprake is van bij de keurmeester bestaande onduidelijkheid inzake de bij het ras of de soort horende beschrijving kan/zal (voor zover Naktuinbouw niet zelf over die informatie beschikt) aan het geregistreerde bedrijf om een beschrijving gevraagd worden.

Nadere voorschriften inzake identiteitseisen zijn in Annex C1 opgenomen.

2 Gezondheid van teeltmateriaal

Wat betreft de gezondheidseisen, waaraan het teeltmateriaal moet voldoen, wordt onderscheid gemaakt in quarantaineziekten en kwaliteitsziekten. Indien een aantasting wordt aangetroffen en de aard van de aantasting is onduidelijk, dient er monsternamen voor laboratoriumonderzoek plaats te vinden.

Ten aanzien van de quarantaine ziekten oefent de keurmeester namens de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) toezicht uit op de leverancier opdat het teeltmateriaal voldoet aan voorschriften. Leveranciers moeten door Naktuinbouw geautoriseerd zijn om zelf een plantenpaspoort uit te mogen geven. Met Naktuinbouw dient een overeenkomst plantenpaspoort te zijn gesloten.

De keurmeester ziet er op toe dat de leverancier het teeltmateriaal op de daarvoor geschikte momenten beoordeelt op de aanwezigheid van kwaliteitsziekten. Tijdens de productie dient teeltmateriaal dat met het blote oog waarneembare symptomen van ziekten en plagen laat zien onmiddellijk op adequate wijze te worden behandeld of zo nodig te worden verwijderd als deze ziekten en plagen zich manifesteren. De teeltmaatregelen moeten er toe leiden dat op het moment dat het teeltmateriaal in de handel komt er met het blote oog waarneembaar geen levende exemplaren van insecten en mijten aanwezig zijn, er geen symptomen van aaltjesaantastingen zijn en dat alle met het blote oog waarneembaar door bacteriën, schimmels, virussen en virusachtige organismen aangetaste planten verwijderd zijn. In een bij deze beleidsregel horende Annex C2 zijn meer gedetailleerde voorschriften opgenomen.

Teeltmateriaal van citrusgewassen

Bij citrusgewassen ziet de keurmeester er op toe dat het bedrijf er voor zorgt dat het teeltmateriaal afkomstig is van uitgangsmateriaal dat bij controle vrij bevonden is van symptomen van virussen, virusachtige organismen of ziekten en sedert het begin van de laatste vegetatiecyclus bij controle nagenoeg vrij bevonden is van virussen, virusachtige organismen of ziekten en indien het voortkweekingsmateriaal betreft, het teeltmateriaal veredeld moet zijn op onderstammen die niet vatbaar zijn voor viroïden.

Freesia en Nerine

Bij bloembollen (*Freesia* en *Nerine*) ziet de keurmeester er op toe dat het bedrijf er voor zorgt dat het teeltmateriaal rechtstreeks afkomstig is van een veldgewas dat nagenoeg vrij bevonden is van schadelijke ziekten en plagen dan wel tekenen of symptomen daarvan. Door Naktuinbouw wordt tenminste één keuring van het staand gewas tijdens de groei/bloei uitgevoerd.

3 De uitwendige kwaliteit

Wat betreft de algemene kwaliteitseisen ziet de keurmeester er op toe dat de leverancier er voor zorgt dat het teeltmateriaal nagenoeg vrij van gebreken is, die de kwaliteit als teeltmateriaal kunnen aantasten. Met het oog op de bruikbaarheid als teeltmateriaal moeten de groeikracht en de afmetingen voldoende zijn. Een mindere uniformiteit kan duiden op verschillen in groeikracht en duidt op planten met onvoldoende afmeting ten opzichte van het gemiddelde.

Wat betreft de algemene kwaliteitseisen ziet de keurmeester er op toe dat de leverancier er voor zorgt dat bij het in de handel brengen van bloemzaden de kiemcapaciteit van de partij voldoende is en dat voldaan wordt aan de gerechtvaardigde verwachtingen van de afnemer. Door de keurmeester wordt periodiek nagegaan of door de leverancier de kiemcapaciteit is vastgesteld. Als minimum voor de kiemcapaciteit zijn in Annex C3 richtsnoeren vastgelegd.

Wat betreft de algemene kwaliteitseisen ziet de keurmeester er op toe dat de leverancier er voor zorgt dat de percelen met teeltmateriaal voldoende vrij van onkruid gehouden worden. Op moment van verhandelen moet het teeltmateriaal nagenoeg vrij zijn van zaadonkruiden en vrij zijn van wortelonkruiden, in het bijzonder knolcyperus.

Annex C1

Identiteitseisen

I Rasbeschrijvingen

Rasbeschrijvingen van de leverancier dienen bij voorkeur de elementen te bevatten die ook in de UPOV-kenmerkenlijst zijn opgenomen.

Als minimaal noodzakelijk te beschrijven raskenmerken worden gezien:

- groeitype/groevorm;
- planthoogte;
- bloeiwijze;
- bloemvorm;
- bloemkleur (evt. onderdelen);
- bladkleur;
- bijzondere kenmerken.

Bij voorkeur kan door leverancier of Naktuinbouw worden gerefereerd aan een beschrijving die bij een registratieautoriteit is gedeponeerd/vastgelegd of naar een bij een kwekersrecht verlenend bureau (nationaal, Europees, etc.) opgestelde beschrijving.

Als acceptabele bronnen van rasbeschrijvingen accepteert Naktuinbouw in ieder geval:

- CPVO
- KAVB
- KVBC
- Naktuinbouw
- Plantscope
- PPO
- Raad voor Planterassen
- Floricode

II Minimumeisen raszuiverheid

Als voldoende raszuiver bij vegetatief vermeerderde gewassen wordt in het algemeen een niveau van 99% gezien.

Uitzonderingen zijn die rassen (van bepaalde gewassen) waarvan bekend is (en is beschreven) dat zij van nature (en genetisch bepaald) 'terugsporten'. In die gevallen wordt in het algemeen een niveau van raszuiverheid van tenminste 95% nodig geacht.

Voor generatief vermeerderde gewassen hanteert Naktuinbouw met betrekking tot raszuiverheid in het algemeen de volgende normstelling:

- soortzuiverheid 98 %
- raszuiverheid o.p. 95 %
- raszuiverheid hybriden 98 % (exclusief inteeltplanten)

Voor boomzaden wordt gerefereerd aan de door ISF (International Seed Federation) per soort vastgestelde 'purity range'.

Annex C2

Gezondheidsvoorschriften

I Voor quarantaineziekten (conform de Europese fytosanitaire wetgeving) en quarantaine-waardige ziekten geldt in alle gevallen nultolerantie. Teeltmateriaal dient bij aflevering geheel vrij te zijn van deze pathogenen. Nadere voorschriften omtrent beoordelingssystematiek zijn in een specifieke, door de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) beoordeelde, instructie aan keurmeesters en bedrijven opgenomen.

II Kwaliteitsziekten kasgewassen

In het algemeen geldt dat afgeleverd teeltmateriaal 'voldoende' gezond dient te zijn. Voor zover sprake is van de voorwaarde dat het afgeleverde materiaal praktisch vrij van symptomen moet zijn, betekent dit dat een eventueel in het materiaal nog aanwezige aantasting nimmer tot directe problemen in de aansluitende vervolgteelt mag leiden. Ter zake van:

- a. insecten geldt dat in afgeleverd teeltmateriaal praktisch geen symptomen van eventuele schade mag voorkomen. Er dienen geen levende exemplaren/stadia zichtbaar te zijn (bij beoordeling met het blote oog).
Relevante insecten zijn onder meer luizen, tripsen, spint, wittevlieg en mijten.
- b. schimmelziekten geldt dat zichtbaar aangetaste (moeder)planten doorlopend uit het gewas worden verwijderd of dat een adequate aanpak (via methoden van gewasbescherming) plaatsvindt. Bij aflevering van teeltmateriaal dient het visueel praktisch vrij van symptomen te zijn.
Relevante schimmelziekten zijn onder meer *Fusarium*, *Verticillium*, *Myrothecium*, *Pythium*, *Phytophthora*, *Chalara*, diverse roesten, *Rhizoctonia* en *Alternaria*.
- c. virusziekten geldt dat zichtbaar door virusziekten aangetaste planten doorlopend uit moederplantgewassen en teeltmateriaal verwijderd dienen te worden. Er dient bescherming tegen verdere verspreiding plaats te vinden door de voor de virusziekte verantwoordelijke vector zo veel mogelijk uit te schakelen. Teeltmateriaal dient bij aflevering praktisch vrij te zijn van aantasting.
Relevante virusziekten zijn onder meer komkommermozaïekvirus, tomatebronsvlekkenvirus, Pelargoniumflowerbreakvirus, anjervlekkenvirus, tabaksmozaïekvirus, Freesia-mozaïekvirus en Freesiabladnecrose. Ook fytoplasma's en viroïden worden in dit kader onder de virusziekten gerekend.
- d. bacterieziekten geldt dat zichtbaar aangetaste planten doorlopend uit het gewas of teeltmateriaal worden verwijderd. Maatregelen om verdere verspreiding te voorkomen dienen te worden genomen. Teeltmateriaal dient bij aflevering vrij te zijn van aantastingen.
Relevante bacterieziekten zijn onder meer *Xanthomonas*, *Erwinia* en *Agrobacterium*.

- e. aaltjes geldt dat er visueel geen schade zichtbaar dient te zijn en dat verschijnselen die een aaltjesaantasting doen vermoeden in af te leveren teeltmateriaal niet aanwezig zijn. Bij aantasting dient opschoning plaats te vinden. Teeltmateriaal is bij aflevering nagenoeg vrij van symptomen.
Relevante aaltjes zijn onder meer wortellesieaaltjes (*Pratylenchus*), wortelknobbel-aaltjes (*Meloidogyne*) en bladaaltjes (*Aphelenchoides*).

III Kwaliteitsziekten houtige gewassen en vollegrondsgewassen

- a. Met betrekking tot insecten geldt dat teeltmateriaal bij aflevering praktisch vrij dient te zijn van levende stadia. Aangetast materiaal dient op adequate wijze te worden behandeld.
Relevante insecten zijn onder meer schildluizen, bladvlooiën, spintmijten, trips, lapsnuitkevers, taxuskevers en mijten.
- b. Met betrekking tot schimmelziekten geldt dat door onderstaande ziekten aangetaste planten doorlopend uit het gewas worden verwijderd: *Verticillium*, *Cylindrocladium*, *Fusarium*, loodglans en *Armillaria*. Alleen uit goed opgezuiverde partijen die geen aantasting meer laten zien mag worden afgeleverd.
Voor overige schimmelziekten geldt dat teeltmateriaal bij aflevering praktisch geen symptomen mag vertonen.
Relevante schimmelziekten zijn onder meer meeldauw, *Phoma* en *Nectria*.
- c. Met betrekking tot virusziekten geldt dat gedurende het groeiseizoen zichtbaar aangetaste planten doorlopend verwijderd dienen te worden. Alleen uit goed opgezuiverde gewassen waarin uiteindelijk niet meer dan 1% zichtbaar aangetaste planten is overgebleven mag worden afgeleverd. Afgeleverd materiaal dient ook zelf praktisch vrij te zijn van aantastingen.
Relevante virusziekten zijn onder meer PNRSV, PDV, CMV en HVX.
- d. Met betrekking tot bacterieziekten geldt dat zichtbaar aangetaste planten doorlopend uit het gewas worden verwijderd. Bij aflevering mogen nagenoeg geen symptomen zichtbaar zijn.
Relevante bacterieziekten zijn onder meer *Agrobacterium*, *Pseudomonas* en *Corynebacterium*.
- e. Met betrekking tot aaltjes (onder meer wortelknobbel- en wortellesieaaltjes) dient teeltmateriaal bij aflevering praktisch vrij te zijn van symptomen.

Annex C3

Referentiekaders

I Referentiekader acceptabele kiemcapaciteit zaden van siergewassen

a. bloemzaden	
– algemeen	tenminste 50%
– <i>Achillea, Amaranthus, Anthirrinum, Clarkia, Dianthus, Digitalis, Helianthus annuus, Impatiens, Linum, Mirabilis Tagetus, Petunia, Portulaca en Viola</i>	tenminste 65%
– <i>Lathyrus</i>	tenminste 75%
b. (sier)boomzaden	
– voor onderstammen (<i>Prunus, Malus</i> , etc.)	50%
– voor overige boomzaden	ISF-referentiekader
c. vaste planten	50%

II Referentiekader uitwendige kwaliteit stekmateriaal/jonge planten:

Teeltmateriaal dient te voldoen aan algemeen geldende handelsopvattingen.

III Referentiekader uitwendige kwaliteit boomkwekerijmateriaal:

Afgeleverd materiaal dient te voldoen aan de kwaliteitseisen en -normen als neergelegd in de 'Handelsvoorwaarden voor de Boomkwekerij in Nederland' (HBN).

Colofon

Stichting Naktuinbouw
Sotaweg 22
Postbus 40
2370 AA Roelofarendsveen
Tel. (071) 332 62 62

info@naktuinbouw.nl
www.naktuinbouw.nl

© Naktuinbouw 2006, 2014, 2018

Ontwerp: studio@arnogeels.nl

Eerste druk: 2006
Tweede gewijzigde druk: 2014
Derde gewijzigde druk: 2018

nak *tuinbouw*